

NIET-INGEZETENEN IN DE RISICOVEREVENING

DEFINITIE NIET-INGEZETENEN

WOR 1190A

seo • economisch onderzoek

AUTEURS

WOUTER VERMEULEN, JOERI ATHMER EN BENJAMIN VAN CASTEREN

IN OPDRACHT VAN

MINISTERIE VAN VWS

AMSTERDAM, DECEMBER 2023

Samenvatting

Ingezetenschap kan in de risicoverevening worden vastgesteld op basis van de Basisregistratie Persoonsgegevens (BRP). Voor 2018 en 2019 leidt dit tot beperkte veranderingen in de omvang en samenstelling van de groep niet-ingezetenen. De invloed van verzekeraars op de indeling neemt af, maar verdwijnt niet.

Niet-ingezetenen worden in de risicoverevening anders behandeld dan ingezetenen. Het gaat om verzekerden die wel in Nederland verzekeringsplichtig zijn, maar hier niet hun centrum van belangen hebben. Verzekeraars blijken deze definitie niet allemaal op dezelfde manier toe te passen. Dit rapport onderzoekt daarom twee alternatieven op basis van de Basisregistratie Persoonsgegevens (BRP).

Twee definities op basis van de BRP

In het eerste alternatief is iemand niet-ingezetene als hij of zij niet als ingezetene staat ingeschreven in de BRP. In de BRP zijn mensen ingezetene als ze zich hebben ingeschreven bij een gemeente. Inschrijving als ingezetene is verplicht voor mensen die langer dan vier maanden in Nederland komen wonen, en mensen die in een periode van een jaar meer dan acht maanden in het buitenland verblijven moeten zich uitschrijven. Ten opzichte van de huidige definitie sluit dit alternatief een groep uit die zich snel na aankomst in Nederland bij een gemeente inschrijft, maar verder nog kenmerken heeft van een seizoenarbeider. Omgekeerd komen er verzekerden bij die niet meer op seizoenarbeiders lijken, maar zich nog niet bij een gemeente hebben ingeschreven.

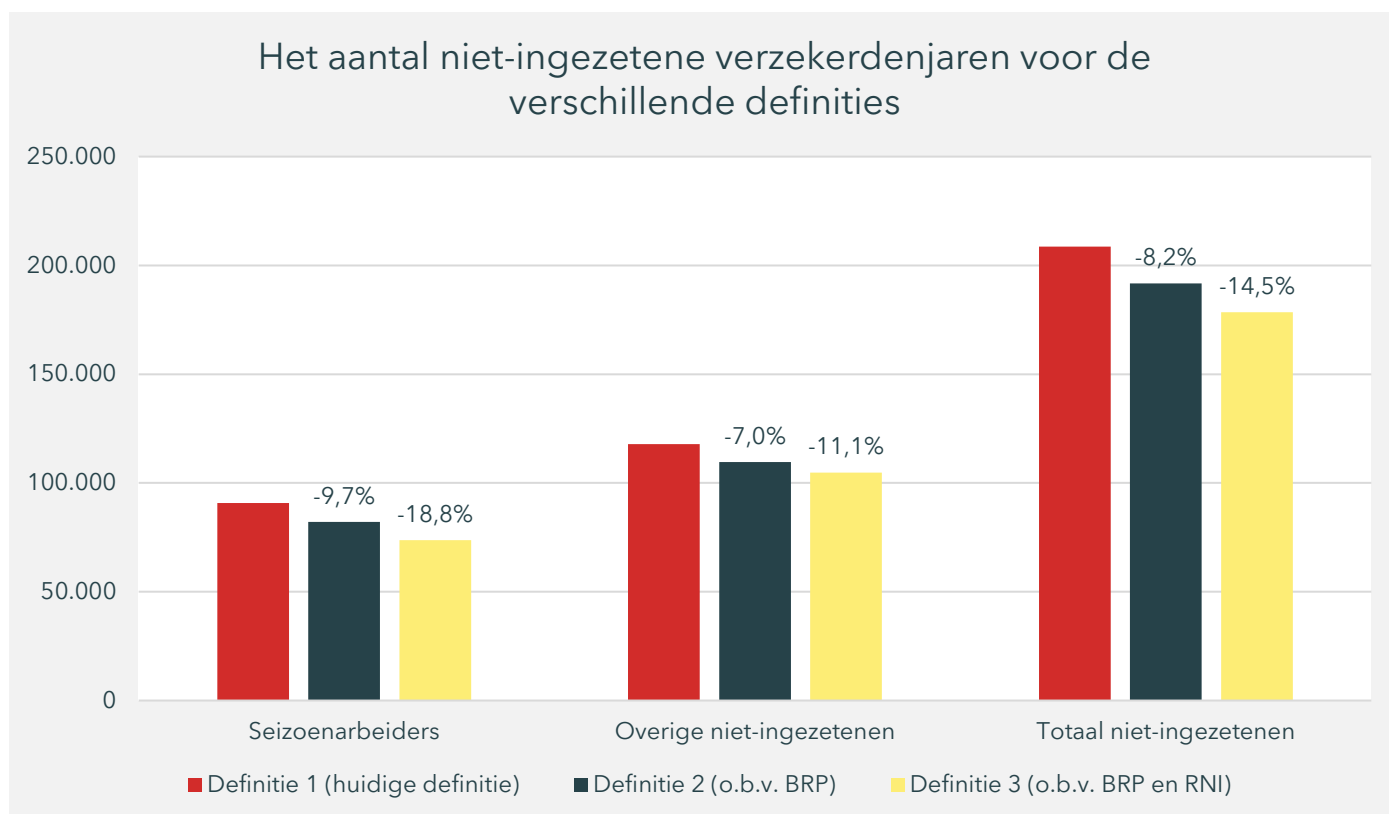
Het tweede alternatief voegt daar de voorwaarde aan toe dat deze persoon wel als niet-ingezetene staat ingeschreven in de Registratie Niet-ingezetenen (RNI), een onderdeel van de BRP. Door inschrijving als niet-ingezetene krijgen mensen een burgerservicenummer (BSN). Dit sluit mogelijk een groep Nederlanders uit die in de BRP uit beeld is geraakt, vanwege bijvoorbeeld verward gedrag of een emigratie die niet is doorgegeven.

Verandering in aantallen en samenstelling niet-ingezetenen is beperkt

Figuur S.1 laat op basis van gegevens voor 2019 zien dat het aantal verzekerdenjaren in beide alternatieven afneemt ten opzichte van de huidige definitie. In totaal gaat het in verzekerdenjaren om 8,2 procent voor het eerste en om 14,5 procent voor het tweede alternatief. De samenstelling naar verzekerdenkenmerken verandert nauwelijks ten opzichte van de huidige definitie. Ook de verschillen in kosten en overcompensatie zijn beperkt.

Door inschrijving als niet-ingezetene als voorwaarde op te leggen valt een aanzienlijke groep weg met buitenlandse landcodes. Voor ongeveer een derde van de verzekerden is de landcode Nederland. Dit wijst erop dat de registratie van niet-ingezetenen onvolledig is en dat hierdoor vooral verzekerden worden uitgesloten die wel tot de niet-ingezetenen gerekend zouden moeten worden. Dit maakt de alternatieve definitie op basis van inschrijving in de RNI ongeschikt.

Figuur S.1 Het aantal verzekerdenjaren neemt licht af voor de nieuwe definities

Bron: SEO Economisch Onderzoek

De ruimte voor beïnvloeding door verzekeraars neemt af

Het grote voordeel van de alternatieve definities op basis van de BRP is dat verschillen in indeling tussen verzekeraars hierdoor verdwijnen. Hiermee neemt de invloed van verzekeraars af ten opzichte van de huidige definitie. Verzekeraars kunnen echter nog steeds invloed uitoefenen op de inschrijving bij een gemeente of bij de RNI. Voor sommige groepen hebben verzekeraars hierbij ook een financieel belang.

Overheidsbeleid kan ook van invloed zijn op de inschrijving bij gemeenten. Omdat er nu meer aandacht is voor de inschrijving van tijdelijke arbeidsmigranten vormen de resultaten voor de jaren 2018 en 2019 mogelijk geen goede weergave van de huidige situatie. Daarnaast kan gemeentelijk beleid leiden tot verschillen.

Aansluiting bij peilmoment van adresgegevens maakt alternatieve definitie uitvoerbaar

De cijfers in de hoofdtekst van dit rapport zijn gebaseerd op inschrijving in de BRP op enig moment gedurende het peiljaar. Voor de uitvoering verdient een alternatief dat aansluit bij het peilmoment van de adresgegevens de voorkeur. Dit levert een op hoofdlijnen vergelijkbaar beeld.

Inhoudsopgave

Samenvatting	i
1 Inleiding	1
2 Twee alternatieve definities	3
3 Verschillen in aantallen en samenstelling	7
3.1 Aantallen	8
3.2 Samenstelling naar kenmerken	10
3.3 Ontbrekende kostenhistorie en aandeel kosten via CAK	16
4 Verschillen in overcompensatie	21
Referenties	28
Bijlage A Data en methode	29
Bijlage A.1 Data van Vektis	29
Bijlage A.2 Data van ZIN	30
Bijlage A.3 Data van VWS	30
Bijlage A.4 Data van CBS	30
Bijlage A.5 Methode	31
Bijlage B Resultaten voor datajaar 2018	32
Bijlage C Alternatief peilmoment	34

1 Inleiding

Verzekeraars gaan verschillend om met de definitie van niet-ingezetenen. Wat is de beste oplossing voor model 2025 en verder? In dit rapport onderzoeken we alternatieven op basis van de Basisregistratie Persoonsgegevens.

In de afgelopen jaren is de compensatie van buitenlandse seizoenarbeiders en overige niet-ingezetenen aanzienlijk verbeterd. Na diverse rapporten over de definitie van buitenlandse seizoenarbeiders en de omvang van de overcompensatie is de systematiek per modeljaar 2022 gefaseerd aangepast met de introductie van twee nieuwe kenmerken, voor buitenlandse seizoenarbeiders en overige niet-ingezetenen (WOR 1047 en WOR 1068). De normbedragen bij deze kenmerken zorgen ervoor dat verzekeraars voor deze groepen geen voorspelbare winsten of verliezen maken. Voor modeljaar 2023 zijn de berekeningen geactualiseerd en is de methode aangepast, zodat deze per deelbedrag ex ante macroneutraal uitpakt (WOR 1113). Deze aanpak is met marginale aanpassingen toegepast voor modeljaar 2024 (WOR 1172).

Er speelt rondom de compensatie van buitenlandse seizoenarbeiders en overige niet-ingezetenen echter een definitievraagstuk dat nog niet is opgelost. Niet-ingezetenen zijn verzekerden die wel in Nederland verzekeringsplichtig zijn, maar hier niet hun centrum van belangen hebben, bijvoorbeeld doordat zij niet of maar tijdelijk in Nederland wonen. Deze definitie wordt ook gehanteerd voor de Wet langdurige zorg (Wlz). Uit WOR 1068 komt echter naar voren dat verzekeraars niet op een uniforme manier met deze indeling omgaan. Voor model 2024 zijn alternatieven verkend, maar die bleken niet uitvoerbaar (WOR 1131).

Tegen deze achtergrond wil het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) weten wat voor model 2025 en daarna de beste oplossing is voor dit definitievraagstuk. Daarbij heeft het ministerie aansluiting bij de Wlz-definitie als eis losgelaten. In dit rapport onderzoeken we daarom alternatieven op basis van de Basisregistratie Persoonsgegevens (BRP). In de BRP zijn mensen ingezetene als ze zich hebben ingeschreven bij een gemeente. Niet-ingezetenen worden geregistreerd in een afzonderlijk bestand, de Registratie Niet-Ingezetenen (RNI), dat deel uitmaakt van de BRP. Deze informatie is beschikbaar voor alle verzekeraars en maakt een uniforme definitie mogelijk.

In dit rapport rekenen we twee definities door voor modeljaar 2022 en datajaar 2019. Voor dit datajaar is het merendeel van de kosten uit het buitenland verwerkt, zodat we de overcompensatie goed in beeld kunnen brengen. Om zicht te krijgen op de stabiliteit van de uitkomsten berekenen we ook uitkomsten voor modeljaar 2021 en datajaar 2018. Dit doen we binnen de CBS-microdataomgeving om data van zorgverzekeraars en het Zorginstituut te kunnen combineren met informatie over de inschrijving van verzekerden in de BRP. In het hoofdrapport gaan we daarbij uit van inschrijving op enig moment in het peiljaar. Aansluiting bij het peilmoment van de adresgegevens van verzekerden is beter uitvoerbaar. De doorrekening van deze varianten nemen we op als bijlage bij dit rapport.

Hoofdstuk 2 van dit rapport introduceert twee alternatieve definities op basis van de BRP en gaat in op de uitvoerbaarheid hiervan. Daarnaast bespreken we ook de beïnvloedbaarheid door verzekeraars. Hoofdstuk 3 en 4 vergelijken uitkomsten voor deze alternatieve definities met de huidige definitie. Aantallen en kenmerken komen aan de orde in het Hoofdstuk 3. We gaan hier ook in op welk aandeel van de vereveningskenmerken voor deze groepen ontbreekt en op welk aandeel van de kosten uit het buitenland komt en via het Centraal Administratiekantoor (CAK) bij verzekeraars terechtkomt. Dat beide aandelen voor niet-ingezetenen relatief hoog

zijn, vormt namelijk de reden om deze groep apart te behandelen in de risicoverevening. In Hoofdstuk 4 staat de overcompensatie centraal.

Bijlage A bevat een toelichting op de gebruikte data en methode voor alle berekeningen. De resultaten voor modeljaar 2021 en datajaar 2018 zijn terug te vinden in Bijlage B. We beschrijven de analyse op basis van het peilmoment van adresgegevens in Bijlage C. Verder hebben we voor dit rapport gebruikgemaakt van input uit gesprekken met de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens (RiVG), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, de ministeries van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, het Zorginstituut (ZIN) en enkele verzekeraars.

2 Twee alternatieve definities

We onderzoeken twee alternatieve definities op basis van inschrijving in de BRP als ingezetene of als niet-ingezetene. Beide definities maken een einde aan verschillen in indeling tussen verzekeraars en zijn goed uitvoerbaar als wordt aangesloten bij het peilmoment van de adresgegevens. De indeling wordt wel afhankelijk van beleid van andere partijen.

De indeling van verzekerden in ingezetenen en niet-ingezetenen is op dit moment gebaseerd op de definitie die voor de Wlz wordt gehanteerd. Hierin zijn niet-ingezetene verzekerden die wel in Nederland verzekeringsplichtig zijn, maar hier niet hun centrum van belangen hebben. Dit is op basis van de informatie waarover verzekeraars beschikken niet eenduidig vast te stellen. Verzekeraars gaan hier dan ook verschillend mee om. Sommige verzekeraars gaan bijvoorbeeld uit van de registratie in de BRP, terwijl andere verzekeraars ook rekening houden met of iemand gebruikmaakt van een collectiviteit voor buitenlandse uitzendkrachten. Eén verzekeraar kijkt ook of er op het woonadres meerdere buitenlandse uitzendkrachten staan ingeschreven. Dit wordt nader toegelicht in eerdere onderzoeken over de definitie van niet-ingezetenen (WOR 1068 en WOR 1131).

In dit rapport onderzoeken we alternatieve definities waarin ingezetenschap is gebaseerd op inschrijving als ingezetene in de BRP. Het gaat hier om inschrijving bij een gemeente waarbij onder meer het adres wordt geregistreerd. Inschrijving als ingezetene is verplicht voor mensen die langer dan vier maanden in Nederland komen wonen. Mensen die in een periode van een jaar meer dan acht maanden in het buitenland verblijven moeten zich uitschrijven, ook als ze hun huis in Nederland aanhouden. Een voorwaarde voor inschrijving is dat het verblijf in Nederland rechtmatig is, maar voor de meeste seizoenarbeiders is dit geen belemmering omdat zij afkomstig zijn uit de Europese Unie. Mensen hoeven niet op een locatie met woonbestemming te wonen, ze mogen zich ook op tijdelijke huisvestingslocaties zoals vakantieparken inschrijven.¹

Op basis van inschrijving in de BRP beschouwen we twee alternatieve definities. In het eerste alternatief is iemand niet-ingezetene als hij of zij niet als ingezetene staat ingeschreven in de BRP. Het tweede alternatief voegt daar de voorwaarde aan toe dat deze persoon wel als niet-ingezetene staat ingeschreven in de BRP. We gaan daarbij uit van inschrijving op enig moment in het peiljaar. Alternatieven die aansluiten bij het peilmoment van de adresgegevens bespreken we in Bijlage C, hieruit komt op hoofdlijnen hetzelfde beeld. Het grote voordeel van deze definities is dat ze uniform zijn. Alle verzekeraars kunnen deze definities op dezelfde manier toepassen.

Definitie op basis van inschrijving als ingezetene in de BRP

Het eerste alternatief is een directe toepassing van de definitie van ingezetenschap in de BRP. Als een verzekerde gedurende het peiljaar niet bij een gemeente ingeschreven heeft gestaan, dan wordt deze ingedeeld als niet-ingezetene. Iemand die wel op enig moment was ingeschreven is ingezetene. In het bijzonder tellen verzekerden die gedurende het jaar emigreren of immigreren als ingezetenen.²

¹ Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten (2020) vermeldt wel signalen te hebben ontvangen dat gemeenten weigeren arbeidsmigranten in te schrijven op locaties die geen woonbestemming hebben, ondanks de wettelijke verplichting die is vastgelegd in de Wet BRP.

² Oekraïense vluchtelingen die zich in een Nederlandse gemeente inschrijven zullen in deze definitie, wanneer ze de Zwv instromen, dus ook gerekend worden tot de ingezetenen. We verwachten dat dit voor de meeste vluchtelingen geldt,

Een mogelijk nadeel van deze definitie is dat hier ook andere verzekerden dan seizoenarbeiders en grensarbeiders onder vallen die hun inschrijving bij een gemeente hebben verloren. De groep die uitgeschreven wordt is divers en lastig af te bakenen. Het kan bijvoorbeeld gaan om mensen die zijn geëmigreerd en dit niet hebben aangegeven bij de gemeente, maar ook mensen zonder vaste verblijfplaats, verwarde personen of mensen die zich bewust uit laten schrijven. Deze groep krijgt vaak de status 'Vertrokken onbekend waarheen'. Gemeenten doen hiervoor nog wel een onderzoek naar de bewoning op het laatst bekende adres.

Verder geldt dat deze definitie een groep uitsluit die zich snel na aankomst in Nederland bij een gemeente inschrijft, maar verder nog kenmerken heeft van een seizoenarbeider. In de huidige systematiek zullen sommige verzekeraars deze mensen daarom tot niet-ingezetenen rekenen, bijvoorbeeld op basis van inschrijving bij een collectiviteit voor seizoenarbeiders, of omdat ze een woning delen met andere niet-ingezetenen. Omgekeerd komt er een groep bij die volgens sommige verzekeraars niet meer op seizoenarbeiders lijkt, maar zich nog niet bij een gemeente heeft ingeschreven.

Onder grensarbeiders verwachten we minder grote verschillen, omdat ze voor verzekeraars duidelijk herkenbaar zijn en zich ook niet in een Nederlandse gemeente kunnen inschrijven. Het is wel mogelijk dat de groep overige niet-ingezetenen mensen bevat met kenmerken van buitenlandse seizoenarbeiders die al langere tijd in Nederland verzekerd zijn en daarom tot de overige niet-ingezetenen worden gerekend.

Inschrijving als niet-ingezetene in de RNI

Het tweede alternatief sluit de groep Nederlanders die op een of andere manier verdwenen zijn uit de BRP uit door inschrijving in de RNI op enig moment in het peiljaar als extra voorwaarde op te nemen. Mensen die korter dan vier maanden in Nederland wonen kunnen zich in de BRP als niet-ingezetene laten inschrijven met hun adres in het buitenland. In dat geval komen ze terecht in de RNI die deel uitmaakt van de BRP. Ze krijgen dan een burgerservicenummer (BSN) dat ze kunnen gebruiken voor bijvoorbeeld het betalen van belasting, het openen van een Nederlandse bankrekening en contact met de overheid. Verder is de RNI ook bedoeld voor personen in het buitenland die een relatie hebben met de Nederlandse overheid, zoals grensarbeiders. In de RNI wordt sinds 2022 ook een tijdelijk verblijfsadres in Nederland vastgelegd.

Van zowel buitenlandse seizoenarbeiders als grensarbeiders valt te verwachten dat ze zich inschrijven in de RNI vanwege de voordelen van het hebben van een BSN. De Belastingdienst vraagt bijvoorbeeld naar het BSN. Als de werkgever dit niet kan aanleveren, dan geldt in beginsel het hogere anoniementarief. Inschrijving in de RNI is echter geen wettelijke verplichting en het is ook niet de enige manier om aan een BSN te komen.³ Het is dus mogelijk dat deze alternatieve definitie buitenlandse seizoenarbeiders en grensarbeiders uitsluit. Verder wordt de RNI slecht bijgehouden, omdat mensen verhuizingen en hun vertrek uit Nederland niet altijd doorgeven. Voor de toepassing hoeft dit echter geen probleem te zijn, voor zover de groep die we willen uitsluiten met de voorwaarde van inschrijving in de RNI zich in het verleden ook niet in de RNI heeft ingeschreven.

Mogelijkheden voor beïnvloeding door zorgverzekeraars

Wettelijk gezien zouden er onder deze definities geen verzekerden mogen vallen die langer dan vier maanden in Nederland wonen. Dat zou de groep niet-ingezetenen aanmerkelijk kleiner kunnen maken dan onder de huidige

omdat inschrijving toegang geeft tot voorzieningen zoals onderdak, levensonderhoud, medische zorg en onderwijs (zie [hier](#)). In de compensatie van niet-ingezetenen hoeft hier dus geen rekening mee gehouden te worden.

³ Dit kan bijvoorbeeld ook via de SVB of de Belastingdienst (zie [hier](#)). Verder blijft het BSN altijd geldig en ongewijzigd. Mensen die Nederland verlaten en zich uit de RNI schrijven hoeven zich als ze later terugkomen dus niet opnieuw in de RNI in te schrijven om een BSN te bemachtigen.

definitie. In de praktijk schrijven veel seizoenarbeiders of (kortblijvende) arbeidsmigranten zich echter vaak niet als ingezetene in, ook al verblijven ze langer dan vier maanden in Nederland. Dit betekent dat er van hen geen Nederlandse adresgegevens worden vastgelegd waardoor Nederlandse overheden slecht zicht hebben op deze groep. Dit maakt het lastig om toezicht te houden op tijdige inschrijving als ingezetene in de BRP.

Hierdoor ontstaat er ruimte voor beïnvloeding van de inschrijving door verzekeraars en andere partijen.⁴ Zorgverzekeraars kunnen bijvoorbeeld invloed uitoefenen door verzekerden direct te benaderen, of dit aan werkgevers te vragen. Inschrijving als ingezetene kan worden bevorderd door verzekerden simpelweg op de voordelen hiervan te wijzen, of de wettelijke verplichting hiertoe. Werkgevers kunnen de inschrijving bij een gemeente ook faciliteren. Op dezelfde manier kunnen zorgverzekeraars ook inschrijving in de RNI bevorderen. Nu begeleiden sommige uitzendbureaus seizoenarbeiders ook al naar RNI-loketten. Inschrijving als ingezetene betekent dat de gemeente op de hoogte gehouden moet worden van adreswijzigingen en toe kan zien op de huisvesting. Dit kan het voor sommige werkgevers minder aantrekkelijk maken om hieraan mee te werken.

Voor sommige groepen verzekerden hebben verzekeraars ook een financiële prikkel om de inschrijving te beïnvloeden. Uit de resultaten in Hoofdstuk 4 van dit rapport blijkt dat dit vooral geldt voor de groep die nu als overige niet-ingezetenen wordt ingedeeld, maar onder een definitie op basis van de BRP als ingezetene gecompenseerd zou worden. Het gaat vermoedelijk om arbeidsmigranten die al wat langer in Nederland verzekerd zijn en daarom niet meer als buitenlandse seizoenarbeider worden ingedeeld.

Een kanttekening hierbij is dat verzekeraars deze financiële prikkel en ruimte voor beïnvloeding ook hebben onder de huidige definitie. De ruimte voor beïnvloeding is zelfs groter, omdat de regels voor indeling als niet-ingezetene onder de huidige definitie niet eenduidig zijn en verzekeraars hier dus direct invloed op uit kunnen oefenen.

De invloed van beleid

De inschrijving als ingezetene kan daarnaast beïnvloed worden door beleid van het Rijk en van decentrale overheden. Hiertoe roept het door een vorig kabinet ingestelde Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten op, vanwege de problematiek rondom tijdelijke arbeidsmigranten die niet goed in beeld zijn (Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten, 2020). In navolging hiervan zijn er verschillende initiatieven gestart, zoals de registratie van een tijdelijk verblijfsadres in de RNI, het bevorderen van de rol van werkgevers bij de inschrijving en een rol voor gemeenten bij het toezicht op inschrijving in de RNI. Zie ministerie van SZW (2023) voor een actueel overzicht van de stand van zaken.

Het is mogelijk dat beleid in navolging van de aanbevelingen van deze commissie er al voor heeft gezorgd dat buitenlandse seizoenarbeiders zich eerder inschrijven dan in het verleden. Cijfers van een verzekeraar wijzen in deze richting.⁵ Hoewel de meeste initiatieven uit het overzicht in ministerie van SZW (2023) betrekking hebben op de RNI, kan de toegenomen aandacht voor de inschrijving van deze groep ook gevolgen hebben voor de inschrijving als ingezetene. Verder zet niet elke gemeente even sterk in op snelle inschrijving van tijdelijke arbeidsmigranten. Dit kan een bron van verschillen in indeling tussen verzekeraars zijn als er verschillen zijn in de mate waarin hun verzekerden terechtkomen in gemeenten die proactief beleid op inschrijving voeren.

⁴ Voor grensarbeiders speelt dit niet. Zij wonen niet in Nederland en kunnen zich hier dus niet als ingezetene inschrijven.

⁵ Deze verzekeraar heeft het verschil tussen de huidige definitie en de definitie op basis van inschrijving bij een gemeente met elkaar vergeleken voor de jaren 2019 en 2022. Hieruit blijkt dat de twee definities voor 2019 goed bij elkaar aansluiten, maar dat er in 2022 veel meer verzekerden bij een gemeente zijn ingeschreven die deze verzekeraar nu op basis van kenmerken indeelt als niet-ingezetene.

Uitvoering

Verzekeraars hebben op dit moment toegang tot actuele gegevens uit de BRP. Voor mensen die als ingezetene zijn ingeschreven is het adres in Nederland waarop ze zijn ingeschreven bekend. Voor niet-ingezetenen is een adres in het buitenland bekend. Op basis van de adresgegevens in de BRP kunnen verzekeraars dus een onderscheid maken naar mensen die als ingezetene zijn ingeschreven en mensen die in de RNI staan ingeschreven.⁶ Als er mutaties plaatsvinden in de adresgegevens, dan worden verzekeraars daar automatisch over geïnformeerd. Als verzekeraars dit bijhouden, dan is het dus ook mogelijk om vast te stellen of een verzekerde op enig moment in het peiljaar als ingezetene of als niet-ingezetene in de BRP heeft gestaan.⁷ Hiervoor moet het ZIN de gegevens van verschillende verzekeraars wel combineren. Het is immers mogelijk dat iemand gedurende het peiljaar bij twee verzekeraars verzekerd was en zich pas in de periode bij de tweede verzekeraar inschreef bij een gemeente.

Aan deze aanpak kleven echter wel een aantal nadelen. Of iemand op enig moment in het peiljaar als ingezetene of als niet-ingezetene staat ingeschreven in de BRP valt pas aan het eind van het jaar vast te stellen. Daarmee sluiten de definities uit dit hoofdstuk niet aan bij het peilmoment van de adresgegevens. Verzekeraars leveren informatie aan over het adres op 1 mei van het lopende jaar (het PER-bestand). Dit adres is in de administratie van het ZIN leidend. Alleen voor verzekerden die op 1 mei nog niet bekend zijn, gaat het ZIN uit van het meest recente adres dat bij een verzekeraar in het peiljaar bekend is (het VPPER-bestand). Verzekeraars leveren deze gegevens na afloop van het peiljaar aan. In de definities van ingezetenschap in dit hoofdstuk zou de indeling pas bij de levering van het VPPER-bestand bekend en daarmee ook leidend zijn.

Door een ander peilmoment kunnen er bovendien inconsistenties ontstaan tussen ingezetenschap en andere kenmerken die gebruikmaken van adresgegevens, namelijk het regiokenmerk, SES en PPA. Zo bestaat het risico dat verzekerden als ingezetene worden ingedeeld op basis van een inschrijving aan het begin van het jaar, terwijl het adres op 1 mei niet in Nederland is en ze dus niet kunnen worden ingedeeld in het regiokenmerk. Om de adresgegevens consistent te maken met de inschrijving in de BRP op enig moment in het peiljaar zou het PKB-bestand moeten worden aangepast. Dit werkt vervolgens door in de indeling van het regiokenmerk, SES en PPA. Dit is een zeer ingrijpende en kostbare wijziging van de huidige systematiek.

Vanwege de uitvoerbaarheid verdient het daarom de voorkeur om voor de definitie van ingezetenschap aan te sluiten bij het peilmoment van de adresgegevens. Verzekeraars hoeven dan alleen de inschrijfstatus aan deze adresgegevens toe te voegen. Deze variant rekenen we door in Bijlage C en dit blijkt een op hoofdlijnen vergelijkbaar beeld op te leveren met de resultaten die we in de hoofdtekst bespreken.

⁶ Verzekeraars krijgen informatie over de inschrijfstatus van hun verzekerden in de BRP van de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens (RiVG). De overeenkomsten waarin deze datalevering wordt vastgelegd staan [hier](#). Bijlage A specificeert de geleverde gegevens. Voor verzekerden die bij een gemeente ingeschreven staan wordt de gemeente van inschrijving geregistreerd. Verzekerden die wel in de BRP staan maar niet bij een gemeente staan ingeschreven, staan in de RNI. Voor deze verzekerden levert de RiVG een buitenlands adres.

⁷ Bij één verzekeraar is dit nu nog niet mogelijk, maar vindt er komend jaar een aanpassing van de administratieve processen plaats waardoor er met terugwerkende kracht wel over 2024 kan worden aangegeven of verzekerden op enig moment als ingezetene of als niet-ingezetene in de BRP hebben gestaan.

3 Verschillen in aantallen en samenstelling

Het aantal niet-ingezetenen verandert voor datajaar 2019 beperkt onder de definities op basis van de BRP. Ook de samenstelling is sterk vergelijkbaar. Onder verzekerden die niet in de RNI staan, bevinden zich wel veel buitenlandse seizoenarbeiders en grensarbeiders.

Dit hoofdstuk toont cijfers over aantallen en samenstelling van niet-ingezetenen onder de alternatieve definities die we in het vorige hoofdstuk bespraken. Hiervoor combineren we data van zorgverzekeraars en het Zorginstituut met informatie over de inschrijving van verzekerden in de BRP die voor alle verzekerden beschikbaar is binnen de CBS-microdataomgeving. Bijlage A licht onze data en methoden nader toe.

We kijken in dit hoofdstuk naar modeljaar 2022 en datajaar 2019. Bijlage B bevat de resultaten voor datajaar 2018. Deze analyse biedt dus geen inzicht in eventuele veranderingen in de samenstelling of in het inschrijfgedrag van niet-ingezetenen na 2019. Zoals aangegeven in het vorige hoofdstuk is dit een belangrijke kanttekening.

We beschouwen de volgende definities:

Definitie 1: Huidige indeling door verzekeraars.

Definitie 2: Iemand is niet-ingezetene als hij of zij niet op enig moment in het peiljaar als ingezetene staat ingeschreven in de BRP.

Definitie 3: Iemand is niet-ingezetene als hij of zij niet op enig moment in het peiljaar als ingezetene staat ingeschreven in de BRP, maar wel op enig moment als niet-ingezetene.

In Definitie 2 mag een verzekerde dus op geen enkel moment in het peiljaar als ingezetene zijn ingeschreven. Definitie 3 voegt daar inschrijving in de RNI op enig moment in het peiljaar als voorwaarde aan toe. Hoewel we uitkomsten voor deze definities vergelijken met Definitie 1, tekenen we aan dat Definitie 1 niet geldt als de norm. Er mogen verschillen zijn. Wel is het zo dat Definitie 1 gebruikmaakt van bepaalde gegevens die vanwege hun beïnvloedbare karakter niet geschikt zijn voor de risicoverevening, maar die wel informatief zijn over de vraag of iemand seizoenarbeider is. Daarmee blijft dit een zinvol referentiepunt.

Verder gaan we uit van het huidige criterium om niet-ingezetenen onder te verdelen in buitenlandse seizoenarbeiders en overige niet-ingezetenen. Seizoenarbeiders zijn niet-ingezetenen van 18 tot en met 64 jaar die in jaar t niet het gehele jaar Zvw-verzekerd zijn en in jaar $t-1$ niet of niet het gehele jaar Zvw-verzekerd zijn. Bij overige niet-ingezetenen gaat het bijvoorbeeld om grensarbeiders en expats.

Paragraaf 3.1 laat zien hoe aantallen verzekerden veranderen door de alternatieve definities. De volgende paragraaf gaat in op de samenstelling. Paragraaf 3.3 bespreekt ten slotte het aandeel ontbrekende vereveningskenmerken en het aandeel kosten via de CAK-route.

3.1 Aantallen

Tabel 3.1 laat zien dat het aantal verzekerden in beide alternatieve definities afneemt ten opzichte van de huidige definitie. In totaal gaat het in aantallen verzekerden om 6,5 procent voor Definitie 2 en om 12,8 procent voor Definitie 3. In aantallen verzekerdenjaren zijn deze percentages groter, dus de mensen die in deze definities niet meer tot de niet-ingezetenen worden gerekend hebben een relatief lange inschrijfduur. Dit geldt vooral voor de buitenlandse seizoenarbeiders. De procentuele daling in aantallen verzekerdenjaren is dan ook groter voor buitenlandse seizoenarbeiders, terwijl de daling in aantallen verzekerdenjaren groter is voor de overige niet-ingezetenen. Verder valt op dat er door inschrijving in de RNI als voorwaarde op te leggen vooral veel buitenlandse seizoenarbeiders verloren gaan. Bijlage B laat zien dat dit beeld robuust is voor vereveningsjaar 2021 en datajaar 2018.

Tabel 3.1 Het aantal niet-ingezetene verzekerden en verzekerdenjaren neemt in beide varianten beperkt af

	Definitie 1 (huidige definitie)	Definitie 2 (o.b.v. BRP)	Definitie 3 (o.b.v. BRP en RNI)
Buitenlandse seizoenarbeiders			
Aantal verzekerden	263.791	249.759 (-5,3%)	230.177 (-12,7%)
Aantal verzekerdenjaren	90.791	82.026 (-9,7%)	73.738 (-18,8%)
Overige niet-ingezetenen			
Aantal verzekerden	132.721	120.944 (-8,9%)	115.581 (-12,9%)
Aantal verzekerdenjaren	117.885	109.635 (-7,0%)	104.775 (-11,1%)
Totaal niet-ingezetenen			
Aantal verzekerden	396.512	370.703 (-6,5%)	345.758 (-12,8%)
Aantal verzekerdenjaren	208.677	191.661 (-8,2%)	178.513 (-14,5%)

De tabel toont het aantal niet-ingezetene verzekerden en verzekerdenjaren voor de drie verschillende definities in 2019. Het totale aantal niet-ingezetenen is ook uitgesplitst naar buitenlandse seizoenarbeiders en overige niet-ingezetenen.

Bron: SEO Economisch Onderzoek

Tabel 3.2 laat zien dat de overlap tussen Definitie 1 en Definitie 2 groot is. Het is echter niet zo dat er door de toepassing van Definitie 2 alleen maar verzekerden verdwijnen, er komt ook een groep niet-ingezetenen bij. Het gaat om ruim 8 duizend buitenlandse seizoenarbeiders en ruim 9 duizend overige niet-ingezetenen. Bij de overstap van Definitie 2 naar Definitie 3 verdwijnen er alleen maar verzekerden en komen er geen verzekerden bij, omdat er een extra voorwaarde wordt opgelegd.

Tabel 3.2 Grote overlap onder niet-ingezetenen onder Definitie 1 en Definitie 2

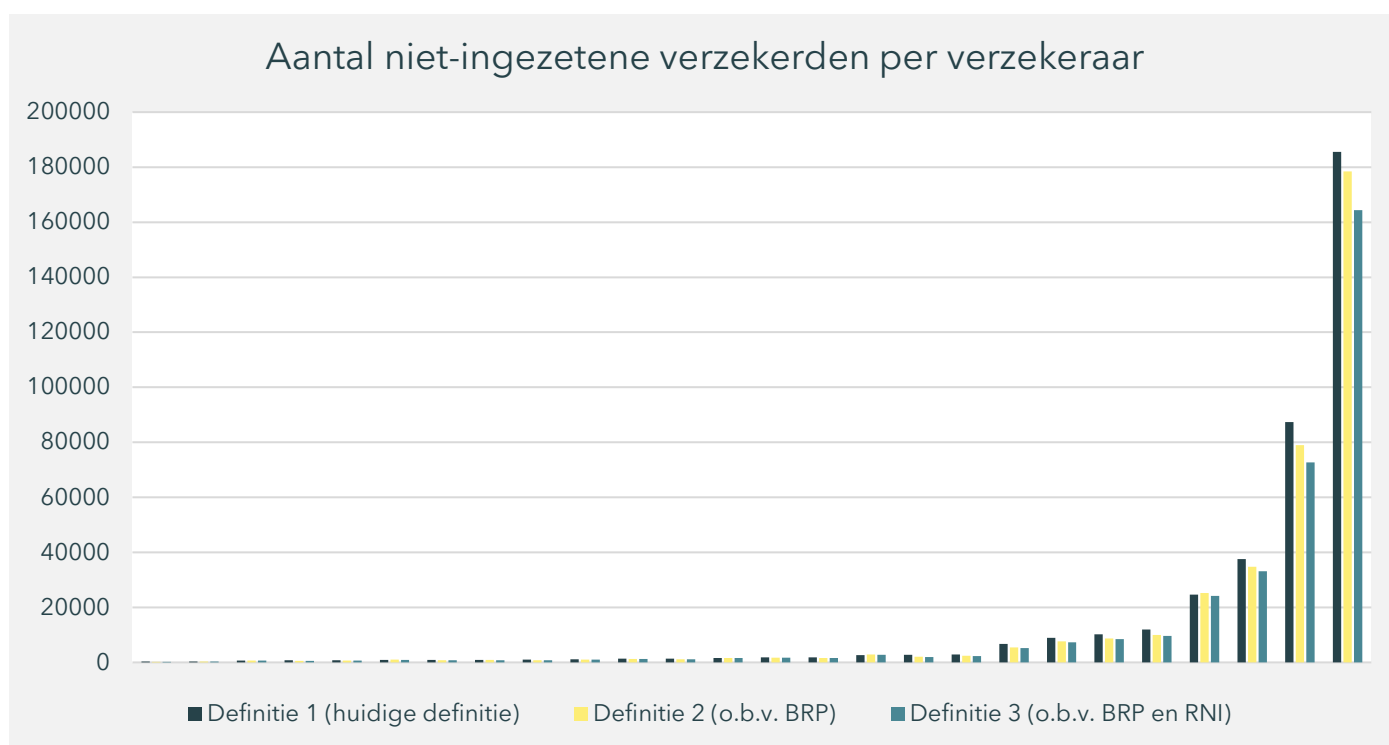
SEI in definitie 1 (huidige definitie)?	SEI in definitie 2 (o.b.v. BRP)?		ONI in definitie 1 (huidige definitie)?	ONI in definitie 2 (o.b.v. BRP)?	
	Ja	Nee		Ja	Nee
Ja	241.488 (79.303 vzt)	22.303 (11.488 vzt)	Ja	111.708 (102.644 vzt)	21.013 (15.241 vzt)
Nee	8.271 (2.723 vzt)		Nee	9.237 (6.991 vzt)	

De tabel toont de overlap tussen het aantal seizoenarbeiders (links) en overige niet-ingezetenen (rechts) in 2019 onder Definitie 1 en Definitie 2. Het aantal verzekerdenjaren is in elke cel tussen haakjes opgenomen achter het aantal verzekerden.

Bron: SEO Economisch Onderzoek

Figuur 3.1 toont het aantal niet-ingezetenen naar verzekeraar voor de drie definities.⁸ Het verschil is niet voor elke verzekeraar even groot. Dat was ook te verwachten, gegeven de verschillen in de manier waarop verzekeraars met de huidige definitie van niet-ingezetenen omgaan. Bij de vierde verzekeraar van rechts zien we bij de overstap van de eerste naar de tweede definitie een kleine toename in het aantal niet-ingezetenen.

Figuur 3.1 De verandering in het aantal niet-ingezetenen verschilt tussen verzekeraars

Bron: SEO Economisch Onderzoek

⁸ We laten hier niet de relatieve verandering zien, omdat de schommelingen bij verzekeraars met weinig niet-ingezetenen weliswaar relatief groter zijn, maar de financiële gevolgen hiervan beperkt zijn.

3.2 Samenstelling naar kenmerken

Buitenlandse seizoenarbeiders

Tabel 3.3 laat zien dat kenmerken van buitenlandse seizoenarbeiders onder Definitie 1 en 2 sterk overeenkomen. Ook de groepen die wel onder de ene definitie vallen, maar niet onder de andere, komen hier qua kenmerken sterk mee overeen. Het verschil is het grootst voor de landcode. Waar zes à zeven procent van de niet-ingezetenen onder Definitie 1 en 2 een landcode Nederland heeft, geldt dit voor ruim de helft van de mensen die wel onder Definitie 1 vallen en niet onder Definitie 2 en voor negentig procent van de mensen die wel onder Definitie 2 vallen en niet onder Definitie 1. Voor mensen die wel in de eerste definitie vallen maar niet in de tweede valt verder op dat de gemiddelde inschrijfduur aanzienlijk langer is.

Tabel 3.3 Weinig verschil in kenmerken voor seizoenarbeiders onder Definitie 1 en 2

	SEI definitie 1 (huidige definitie)	SEI definitie 2 (o.b.v. BRP)	SEI wel in def.1, niet in def. 2	SEI niet in def.1, wel in def. 2
Geslacht				
Mannen	65,7%	66,1%	60,8%	65,2%
Vrouwen	34,3%	33,9%	39,2%	34,8%
Leeftijd				
Jonger dan 18 jaar	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
18 tot 34 jaar	63,9%	63,7%	67,1%	68,3%
35 tot 44 jaar	18,2%	18,1%	19,0%	17,6%
45 tot 54 jaar	13,5%	13,6%	11,4%	11,1%
55 tot 64 jaar	4,4%	4,5%	2,5%	3,0%
65 jaar of ouder	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
MHK				
MHK	1,5%	1,4%	2,7%	2,2%
MHK-ggz				
MHK-ggz	0,1%	0,1%	0,3%	0,5%
MVV				
MVV	0,0%	0,0%	<10	<10
Avl				
70+ jaar	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
IVA	0,0%	<10	<10	<10
Arbeidsongeschikt	0,0%	0,0%	0,1%	<10
Bijstand	0,0%	<10	0,1%	<10
Student	0,1%	0,0%	1,2%	0,2%
Zelfstandigen	0,3%	0,2%	1,4%	0,7%
Hoogopgeleiden	0,2%	0,1%	1,2%	0,4%
Referentie	99,4%	99,6%	96,0%	98,6%

Landcode				
Nederland	7,4%	6,1%	53,2%	90,7%
België	1,5%	1,6%	0,6%	0,5%
Duitsland	3,4%	3,5%	1,2%	0,7%
Polen	42,8%	43,9%	16,8%	4,6%
Roemenië	13,0%	13,0%	8,3%	<10
Overig	13,7%	13,7%	10,0%	3,1%
Onbekend	18,2%	18,3%	9,9%	-
Gemiddelde inschrijfduur Zvw (t.o.v. het hele jaar)	34,4%	32,8%	51,5%	32,9%
N	263.791	249.759	22.303	8.271

De tabel toont de verdeling naar enkele kenmerken voor buitenlandse seizoenarbeiders in 2019 onder Definitie 1, Definitie 2, wel in Definitie 1 en niet in Definitie 2 en niet in Definitie 1 en wel in Definitie 2.

Bron: SEO Economisch Onderzoek

Wat betreft de vereveningskenmerken zijn er kleine verschillen. De personen die afvallen van Definitie 1 naar Definitie 2 zijn relatief vaker vrouw, jonger en hebben vaker meerjarig hoge kosten (somatisch en ggz). Daarnaast vallen ze minder vaak in de referentiecategorie bij Avl, maar zijn het vaker studenten, zelfstandigen of hoogopgeleiden. De personen die er in Definitie 2 bij komen zijn ook vaak relatief jong en hebben vaker meerjarig hoge kosten (somatisch en ggz). Ook vallen ze vaker in de Avl-categorie zelfstandigen of hoogopgeleiden, en minder vaak in de referentiecategorie.

Bij groep die afvalt in Definitie 2 kan het gaan om mensen die zich snel na aankomst in Nederland bij een gemeente inschrijven, maar verder nog kenmerken hebben van een seizoenarbeider en daarom door sommige verzekeraars als niet-ingezetene worden ingedeeld. Het kan ook gaan om arbeidsmigranten die hier wat langer blijven, maar kort genoeg om in onze indeling als buitenlandse seizoenarbeider te classificeren. Inschrijving bij de gemeente ligt voor deze groep meer in de rede. Dit verklaart waarom een groot deel een Nederlandse landcode heeft. Tegelijk vallen verzekerden die naar het buitenland verhuizen en zich gedurende het jaar bij de gemeente uitschrijven ook onder deze groep. Hun laatst bekende adres is in het buitenland.

Bij de groep die er in Definitie 2 bij komt gaat het om mensen die niet door verzekeraars als buitenlandse seizoenarbeider worden herkend, maar zich niet inschrijven bij een gemeente. Wellicht herkennen verzekeraars hen niet als niet-ingezetene, omdat ze geen gebruik maken van een collectiviteit of polis voor seizoenarbeiders. Het kan hier ook om mensen gaan die al wat langer in Nederland zijn, ook al classificeren ze op basis van hun inschrijfduur als buitenlandse seizoenarbeider. Het Nederlandse adres van deze verzekerden is waarschijnlijk gebaseerd op het relatievevestigingsadres, ofwel het adres dat de verzekerde zelf heeft doorgegeven in plaats van het adres waarop hij of zij staat ingeschreven bij de gemeente. Voor veel verzekeraars zal dit Nederlandse adres leidend zijn geweest voor de indeling als ingezetene.

Tabel 3.4 laat zien dat de samenstelling van de groep buitenlandse seizoenarbeiders ook niet veel verandert als we inschrijving in de RNI als aanvullende voorwaarde opleggen. Onder de mensen die afvallen heeft ruim een kwart een Nederlandse landcode. Een groter aandeel komt echter uit landen waar veel seizoenarbeiders vandaan komen,

zoals Polen en Roemenië. Dit wijst erop dat er toch een groep buitenlandse seizoenarbeiders is die niet in de RNI staat en dat dit bestand dus onvolledig is.

Tabel 3.4 Een kwart van de buitenlandse seizoenarbeiders die niet in de RNI staan heeft landcode Nederland

	SEI definitie 2 (o.b.v. BRP)	SEI definitie 3 (o.b.v. BRP en RNI)	SEI wel in def. 2., niet in def. 3
Geslacht			
Mannen	66,1%	66,3%	63,3%
Vrouwen	33,9%	33,7%	36,7%
Leeftijd			
Jonger dan 18 jaar	0,0%	0,0%	0,0%
18 tot 34 jaar	63,7%	63,5%	67,0%
35 tot 44 jaar	18,1%	18,1%	18,8%
45 tot 54 jaar	13,6%	13,8%	11,7%
55 tot 64 jaar	4,5%	4,7%	2,5%
65 jaar of ouder	0,0%	0,0%	0,0%
MHK			
MHK	1,4%	1,4%	1,2%
MHK-ggz			
MHK-ggz	0,1%	0,1%	0,1%
MVV			
MVV	0,0%	0,0%	<10
Avl			
70+ jaar	0,0%	0,0%	<10
IVA	<10	<10	<10
Arbeidsongeschikt	0,0%	0,0%	<10
Bijstand	<10	<10	<10
Student	0,0%	0,0%	<10
Zelfstandigen	0,2%	0,2%	0,1%
Hoogopgeleiden	0,1%	0,1%	<10
Referentie	99,6%	99,6%	99,9%
Landcode			
Nederland	6,1%	4,3%	27,3%
België	1,6%	1,6%	1,7%
Duitsland	3,5%	3,4%	5,0%
Polen	43,9%	45,2%	28,5%
Roemenië	13,0%	13,1%	11,7%
Overig	13,7%	13,8%	12,3%

Onbekend	18,3%	18,8%	13,4%
Gemiddelde inschrijfduur Zvw (t.o.v. het hele jaar)	32,8%	32,0%	42,3%
N	249.759	230.177	19.582

De tabel toont de verdeling naar enkele kenmerken voor buitenlandse seizoenarbeiders in 2019 onder Definitie 2, Definitie 3 en wel in Definitie 2 en niet in Definitie 3.

Bron: SEO Economisch Onderzoek

Verder zijn de personen die afvallen van Definitie 2 naar Definitie 3 relatief vaker vrouw en jong. Er zijn iets minder personen met meerjarig hoge somatische kosten in deze groep en verzekerden in deze groep vallen relatief vaak in de referentiecategorie bij Avl. Ze hebben ook een langere gemiddelde inschrijfduur.

Overige niet-ingezetenen

Tabel 3.5 laat zien dat kenmerken van overige niet-ingezetenen onder Definitie 1 en 2 ook sterk overeenkomen. Hetzelfde geldt weer voor de groepen die wel onder de ene definitie vallen, maar niet onder de andere. Opnieuw springen de verschillen voor landcode en inschrijfduur het meest in het oog. Voor landcode is het patroon vergelijkbaar met de resultaten voor buitenlandse seizoenarbeiders. De gemiddelde inschrijfduur is juist kleiner voor mensen die wel onder de ene definitie vallen, maar niet onder de andere.

Tabel 3.5 Weinig verschil in kenmerken voor overige niet-ingezetenen onder Definitie 1 en 2

	ONI definitie 1 (huidige definitie)	ONI definitie 2 (o.b.v. BRP)	ONI wel in def. 1, niet in def. 2	ONI niet in def. 1, wel in def. 2
Geslacht				
Mannen	63,5%	64,7%	56,6%	64,4%
Vrouwen	36,5%	35,3%	43,4%	35,6%
Leeftijd				
Jonger dan 18 jaar	4,3%	4,5%	9,4%	19,1% ⁹
18 tot 34 jaar	32,8%	30,5%	47,8%	36,8%
35 tot 44 jaar	23,0%	23,6%	18,2%	19,2%
45 tot 54 jaar	22,8%	23,6%	13,9%	13,6%
55 tot 64 jaar	14,0%	14,6%	7,5%	7,6%
65 jaar of ouder	3,1%	3,1%	3,2%	3,7%
MHK				
MHK	23,6%	23,7%	22,1%	21,0%
MHK-ggz				
MHK-ggz	2,3%	2,1%	4,7%	4,5%
MVV				
MVV	0,7%	0,7%	-	-

⁹ Acht procent van deze groep is nieuwgeboren.

Avl				
70+ jaar	1,0%	0,9%	1,5%	2,1%
IVA	0,2%	-	-	-
Arbeidsongeschikt	0,8%	0,9%	1,0%	-
Bijstand	0,1%	-	0,3%	-
Student	0,8%	0,4%	3,3%	1,2%
Zelfstandigen	4,4%	4,5%	4,5%	6,1%
Hoogopgeleiden	5,5%	4,7%	10,2%	5,8%
Referentie	87,2%	88,2%	78,8%	80,6%
Landcode				
Nederland	12,5%	10,1%	62,3%	94,0%
België	26,3%	28,1%	4,3%	0,7%
Duitsland	25,8%	27,5%	4,8%	0,9%
Polen	17,6%	17,9%	8,5%	1,5%
Roemenië	2,4%	2,5%	1,1%	-
Overig	10,6%	9,1%	15,3%	-
Onbekend	4,9%	4,8%	3,5%	1,4%
Gemiddelde inschrijfduur Zvw (t.o.v. het hele jaar)	88,8%	90,6%	72,5%	75,7%
N	132.721	120.944	21.013	9.237

De tabel toont de verdeling naar enkele kenmerken voor overige niet-ingezetenen in 2019 onder Definitie 1, Definitie 2, wel in Definitie 1 en niet in Definitie 2 en niet in Definitie 1 en wel in Definitie 2.

Bron: SEO Economisch Onderzoek

Wat betreft de vereveningskenmerken zijn er opnieuw kleine verschillen. De personen die afvallen van Definitie 1 naar Definitie 2 zijn relatief vaker vrouw en onder de 34 jaar. Ze hebben minder vaak meerjarig hoge somatische kosten, maar wel relatief vaak meerjarig hoge ggz-kosten. Ook zijn het vaker studenten of hoogopgeleiden. De personen die erbij komen zijn relatief jong. Ze hebben minder vaak meerjarig hoge somatische kosten, maar wel relatief vaak meerjarig hoge ggz-kosten. Daarnaast vallen ze vaker in de Avl-klassen 70+ jaar, student, zelfstandigen of hoogopgeleiden.

Ook bij de groep overige niet-ingezetenen die afvalt in Definitie 2 kan het gaan om mensen die langer in Nederland verblijven en zich bij een gemeente inschrijven, maar verder nog kernmerken hebben van een seizoenarbeider en daarom door sommige verzekeraars als niet-ingezetene worden ingedeeld. Als deze mensen gedurende het hele peiljaar in Nederland verzekerd zijn, of gedurende het hele jaar daarvoor, dan worden ze immers tot de overige niet-ingezetenen gerekend. Dit verklaart ook de kortere inschrijfduur. Verzekerden die naar het buitenland verhuizen en zich gedurende het jaar bij de gemeente uitschrijven vallen ook onder deze groep.

Bij de groep die er in Definitie 2 bij komt gaat het om mensen die niet door verzekeraars als niet-ingezetene worden herkend, maar zich niet inschrijven bij een gemeente. Wellicht herkennen verzekeraars hen niet als niet-ingezetene,

omdat ze al wat langer in Nederland verblijven. In deze categorie verwachten we ook de Nederlanders die uit de BRP verdwenen zijn. De Nederlandse landcode is waarschijnlijk gebaseerd op het relatievevestigingsadres en bepalend voor de indeling als ingezetene door verzekeraars.

Tabel 3.6 laat zien dat de samenstelling van de groep overige niet-ingezetenen ook niet veel verandert als we inschrijving in de RNI als aanvullende voorwaarde opleggen. Onder de mensen die afvallen heeft ruim een kwart een Nederlandse landcode. Een groter aandeel komt uit landen waar veel seizoenarbeiders vandaan komen, zoals Polen en Roemenië. Daarnaast is een groot deel met landcode België of Duitsland. Dat deze groepen ontbreken in de RNI wijst er opnieuw op dat dit bestand onvolledig is.

Tabel 3.6 Een kwart van de overige niet-ingezetenen die niet in de RNI staan heeft landcode Nederland

	ONI definitie 2 (o.b.v. BRP)	ONI definitie 3 (o.b.v. BRP en RNI)	ONI wel in def. 2., niet in def. 3
Geslacht			
Mannen	64,7%	64,9%	62,3%
Vrouwen	35,3%	35,1%	37,7%
Leeftijd			
Jonger dan 18 jaar	4,5%	4,5%	6,1%
18 tot 34 jaar	30,5%	29,3%	55,0%
35 tot 44 jaar	23,6%	23,8%	19,2%
45 tot 54 jaar	23,6%	24,1%	13,4%
55 tot 64 jaar	14,6%	15,1%	4,6%
65 jaar of ouder	3,1%	3,2%	1,7%
MHK			
MHK	23,7%	24,4%	9,9%
MHK-ggz			
MHK-ggz	2,1%	2,2%	0,7%
MVV			
MVV	0,7%	0,8%	<10
Avl			
70+ jaar	0,9%	1,0%	-
IVA	-	-	<10
Arbeidsongeschikt	0,9%	0,9%	-
Bijstand	-	-	-
Student	0,4%	0,4%	-
Zelfstandigen	4,5%	4,6%	1,8%
Hoogopgeleiden	4,7%	4,9%	-
Referentie	88,2%	87,9%	94,8%
Landcode			
Nederland	10,1%	9,3%	25,9%

België	28,1%	28,8%	13,7%
Duitsland	27,5%	27,9%	19,1%
Polen	17,9%	17,6%	24,3%
Roemenië	2,5%	2,3%	5,7%
Overig	9,1%	9,2%	6,5%
Onbekend	4,8%	4,8%	4,7%
Reden uitstroom Zvw			
Niet uitgestroomd	84,6%	84,5%	-
Overleden	0,1%	0,1%	<10
Uitgestroomd overig	15,2%	15,4%	11,6%
Gemiddelde inschrijfduur Zvw (t.o.v. het hele jaar)	90,6%	90,7%	90,6%
N	120.944	115.581	5.363

De tabel toont de verdeling naar enkele kenmerken voor overige niet-ingezetenen in 2019 onder Definitie 2, Definitie 3 en wel in Definitie 2 en niet in Definitie 3.

Bron: SEO Economisch Onderzoek

De groep overige niet-ingezetenen die wel onder Definitie 2 valt, maar niet onder Definitie 3 bestaat uit relatief veel jongeren. Ze vallen minder vaak in de groep met meerjarig hoge somatische en ggz-kosten. Daarnaast worden ze relatief vaak in de referentiecategorie ingedeeld bij Avl. De gemiddelde inschrijfduur is in lijn met de totale groepen overige niet-ingezetenen onder Definitie 2 en 3.

3.3 Ontbrekende kostenhistorie en aandeel kosten via CAK

Hoe verandert de samenstelling van de groep niet-ingezetenen met betrekking tot ontbrekende kostenhistorie en het aandeel van de kosten via de CAK-route? Als er door de aanpassing veel verzekerden met ontbrekende kostenhistorie of een hoog aandeel CAK-kosten in het reguliere model terechtkomen, dan is dat ongelukkig. Juist voor mensen met deze kenmerken worden niet-ingezetenen immers apart behandeld in de risicoverevening.

Buitenlandse seizoenarbeiders

Tabel 3.7 laat zien dat het percentage ontbrekende waarden van vereveningskenmerken voor buitenlandse seizoenarbeiders beperkt verandert door toepassing van Definitie 2. Voor een aantal kenmerken is het percentage min of meer gelijk aan nul of aan honderd procent. Alleen de kenmerken MHK, MVV en MFK zitten hier tussenin. Op deze kenmerken is enige variatie zichtbaar voor de verzekerden die er in Definitie 2 bij komen of juist afvallen. Personen die afvallen hebben relatief weinig ontbrekende waarden en personen die erbij komen hebben juist relatief veel missende waarden op deze kenmerken. Hierdoor stijgt het aandeel ontbrekende waarden voor deze kenmerken voor Definitie 2 beperkt. Dit sluit aan bij het idee om niet-ingezetenen buiten het model om te behandelen vanwege de ontbrekende kostenhistorie.

Tabel 3.7 Het aandeel ontbrekende waarden verandert beperkt bij het toepassen van Definitie 2

	SEI definitie 1 (huidige definitie)	SEI definitie 2 (o.b.v. BRP)	SEI wel in def.1., niet in def. 2	SEI niet in def.1., wel in def. 2
MHK	47,9%	49,5%	33,5%	59,6%
MHK-ggz	99,9%	99,9%	99,7%	99,5%
MVV	52,3%	54,1%	36,9%	64,2%
Avl	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
FKG	99,9%	99,9%	99,7%	99,8%
pFKG ¹⁰	100,0%	100,0%	99,9%	99,9%
DKG	99,8%	99,9%	99,6%	99,7%
pDKG ¹¹	99,9%	99,9%	99,8%	99,8%
HKG	100,0%	100,0%	100,0%	99,9%
MFK	47,9%	49,5%	33,5%	59,6%
Aandeel CAK-kosten in totale kosten na acht kaskwartalen (wanneer totale kosten > € 0)	13,9%	15,6%	4,6%	4,0%
Aandeel CAK-kosten in totale kosten na 16 kaskwartalen (wanneer totale kosten > € 0)	20,4%	22,8%	6,4%	6,9%

De tabel toont het percentage missende waarden voor verschillende kenmerken¹² en het aandeel van de CAK-kosten in de totale kosten na acht en 16 kaskwartalen (wanneer de totale kosten groter zijn dan nul euro) voor seizoenarbeiders in 2019 onder Definitie 1, Definitie 2, wel in Definitie 1 en niet in Definitie 2 en niet in Definitie 1 en wel in Definitie 2.

Bron: SEO Economisch Onderzoek

Het aandeel kosten dat via het CAK is voor Definitie 2 ook hoger dan voor Definitie 1. Dit geldt zowel na acht als na 16 kaskwartalen. Dit aandeel is wel relatief laag voor mensen die afvallen of erbij komen. Ook dit is een gewenste uitkomst, we zouden niet willen zien dat de mensen die afvallen en in het reguliere model terechtkomen juist relatief veel kosten via het CAK maken.

Tabel 3.8 laat zien dat het percentage ontbrekende waarden ook weinig verschilt tussen Definitie 2 en Definitie 3. Het aandeel CAK-kosten in totale kosten ligt ook dicht bij elkaar. De groep buitenlandse seizoenarbeiders die in Definitie 3 afvalt heeft wel wat meer missende waarden, terwijl het aandeel CAK-kosten in de totale kosten wat lager ligt.

¹⁰ Psychische FKG

¹¹ Psychische DKG

¹² Een levering van het meest recente HSM-kenmerk voor modeljaar 2022 was niet mogelijk op korte termijn. Vandaar dat deze niet in de tabel is opgenomen.

Tabel 3.8 Ook tussen de twee alternatieve definities zien we weinig verschil in ontbrekende waarden

	SEI definitie 2 (o.b.v. BRP)	SEI definitie 3 (o.b.v. BRP en RNI)	SEI wel in def. 2., niet in def. 3
MHK	49,5%	49,3%	52,0%
MHK-ggz	99,9%	99,9%	99,9%
MVV	54,1%	54,0%	55,3%
Avl	0,0%	0,0%	0,0%
FKG	99,9%	99,9%	99,9%
pFKG	100,0%	100,0%	100,0%
DKG	99,9%	99,9%	99,8%
pDKG	99,9%	99,9%	100,0%
HKG	100,0%	100,0%	100,0%
MFK	49,5%	49,3%	52,0%
Aandeel CAK-kosten in totale kosten na acht kaskwartalen (wanneer totale kosten > € 0)	15,6%	16,0%	12,7%
Aandeel CAK-kosten in totale kosten na 16 kaskwartalen (wanneer totale kosten > € 0)	22,8%	23,3%	19,5%

De tabel toont het percentage missende waarden voor verschillende kenmerken en het aandeel van de CAK-kosten in de totale kosten na acht en 16 kaskwartalen (wanneer de totale kosten groter zijn dan nul euro) voor seizoenarbeiders in 2019 onder Definitie 2, Definitie 3 en wel in Definitie 2 en niet in Definitie 3.

Bron: SEO Economisch Onderzoek

Tabel 3.9 laat zien dat ook voor de overige niet-ingezetenen het aandeel ontbrekende waarden en het aandeel CAK-kosten weinig verschillen tussen Definitie 1 en Definitie 2. Personen die afvallen bij Definitie 2 hebben relatief weinig ontbrekende waarden en personen die erbij komen hebben juist relatief veel missende waarden. Dat is opnieuw de gewenste richting, hoewel de verschillen aanmerkelijk kleiner zijn dan voor buitenlandse seizoenarbeiders. Het aandeel CAK-kosten in de totale kosten is opnieuw relatief laag voor de groep die afvalt of erbij komt en het aandeel CAK-kosten is na acht en na 16 kaskwartalen iets hoger onder Definitie 2.

Tabel 3.9 Het aandeel ontbrekende waarden verandert opnieuw beperkt bij het toepassen van Definitie 2

	ONI definitie 1 (huidige definitie)	ONI definitie 2 (o.b.v. BRP)	ONI wel in def.1., niet in def. 2	ONI niet in def.1., wel in def. 2
MHK	2,0%	2,1%	2,1%	3,5%
MHK-ggz	97,7%	97,9%	95,3%	95,5%
MVV	2,1%	2,3%	2,3%	3,9%
Avl	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
FKG	97,2%	97,4%	95,4%	95,4%
pFKG	99,3%	99,4%	98,7%	99,0%

DKG	97,8%	98,0%	96,7%	96,9%
pDKG	98,9%	99,1%	97,7%	98,4%
HKG	99,3%	99,3%	99,0%	99,1%
MFK	2,0%	2,1%	2,1%	3,5%
Aandeel CAK-kosten in totale kosten na acht kaskwartalen (wanneer totale kosten > € 0)	27,8%	29,9%	5,9%	2,3%
Aandeel CAK-kosten in totale kosten na 16 kaskwartalen (wanneer totale kosten > € 0)	48,2%	51,3%	9,8%	4,2%

De tabel toont het percentage missende waarden voor verschillende kenmerken en het aandeel van de CAK-kosten in de totale kosten na acht en 16 kaskwartalen (wanneer de totale kosten groter zijn dan nul euro) voor overige niet-ingezetenen in 2019 onder Definitie 1, Definitie 2, wel in Definitie 1 en niet in Definitie 2 en niet in Definitie 1 en wel in Definitie 2.

Bron: SEO Economisch Onderzoek

Tabel 3.10 laat zien dat het percentage ontbrekende waarden voor overige niet-ingezetenen ook weinig verschilt tussen Definitie 2 en Definitie 3. Ook zien we geen grote verschillen in het aandeel CAK-kosten in de totale kosten na acht of 16 kaskwartalen. De groep van overige niet-ingezetenen die in Definitie 3 afvalt heeft op enkele kenmerken wel wat meer missende waarden, wat niet gewenst is. Daarnaast zien we ook een beperkte afname in het aandeel CAK-kosten in de totale kosten na 16 kaskwartalen voor deze groep.

Tabel 3.10 De groep die afvalt bij het includeren van de RNI heeft relatief veel missende waarden

	ONI definitie 2 (o.b.v. BRP)	ONI definitie 3 (o.b.v. BRP en RNI)	ONI wel in def. 2., niet in def. 3
MHK	2,1%	1,9%	5,8%
MHK-ggz	97,9%	97,8%	99,3%
MVV	2,3%	2,1%	5,9%
Avl	0,0%	0,0%	0,0%
FKG	97,4%	97,3%	98,7%
pFKG	99,4%	99,4%	99,7%
DKG	98,0%	97,9%	98,9%
pDKG	99,1%	99,1%	99,7%
HKG	99,3%	99,3%	99,5%
MFK	2,1%	1,9%	5,8%
Aandeel CAK-kosten in totale kosten na acht kaskwartalen (wanneer totale kosten > € 0)	29,9%	29,9%	30,5%
Aandeel CAK-kosten in totale kosten na 16 kaskwartalen (wanneer totale kosten > € 0)	51,3%	51,4%	46,8%

De tabel toont het percentage missende waarden voor verschillende kenmerken en het aandeel van de CAK-kosten in de totale kosten na acht en 16 kaskwartalen (wanneer de totale kosten groter zijn dan nul euro) voor overige niet-ingezetenen in 2019 onder Definitie 2, Definitie 3 en wel in Definitie 2 en niet in Definitie 3.

Bron: SEO Economisch Onderzoek

4 Verschillen in overcompensatie

Het resultaat voor niet-ingezetenen verandert beperkt onder de alternatieve definities. Groepen die erbij komen of afvallen maken meer kosten in Nederland en minder in het buitenland. De groep die in het reguliere model terechtkomt wordt bij toepassing van de huidige methodiek fors ondergecompenseerd.

In dit hoofdstuk tonen we de kosten en het resultaat voor de verschillende definities en voor groepen die wel onder de ene definitie vallen, maar niet onder de ander. Daarbij berekenen we de compensatie volgens de systematiek voor niet-ingezetenen (buiten de Overall Toets (OT)) zoals beschreven in WOR 1190b, exclusief de normbedragen voor de kenmerken SEI en ONI. Voor groepen die erbij komen of afvallen berekenen we daarnaast de normkosten en het resultaat wanneer ze in het reguliere model terecht zouden komen (binnen de OT), waarbij we onderscheid maken tussen een variant zonder en met constrained regression – zie opnieuw WOR 1190b voor nadere toelichting. De gepresenteerde cijfers in dit hoofdstuk hebben betrekking op vereveningsjaar 2022 en datajaar 2019. Ten slotte nemen we de CAK-kosten hier mee in het eigen risico en houden we er geen rekening mee dat het eigen risico voor buitenlandse seizoenarbeiders beperkt inbaar is.¹³ Dit leidt tot een overschatting van het resultaat.

Buitenlandse seizoenarbeiders

Tabel 4.1 laat zien dat het resultaat voor buitenlandse seizoenarbeiders buiten de OT beperkt verandert bij toepassing van Definitie 2.¹⁴ Dat komt omdat zowel de normkosten als de kosten nauwelijks wijzigen. De beperkte verandering in de normkosten is een direct gevolg van de beperkte verandering in kenmerken die blijkt uit de resultaten in Hoofdstuk 3. De normkosten van verzekerden die er in Definitie 2 bij komen of afvallen wijken ook weinig af van de huidige definitie. De groep buitenlandse seizoenarbeiders die afvalt in Definitie 2 heeft wel een afwijkend kostenpatroon. Ze maken aanzienlijk meer kosten in Nederland en minder in het buitenland. Hetzelfde geldt voor de groep die erbij komt in Definitie 2. Daarnaast is het resultaat voor deze groepen lager. In dit opzicht lijken de groepen die slechts volgens één van beide definities buitenlandse seizoenarbeider zijn en niet volgens beide definities meer op Nederlandse verzekerden.

Tabel 4.1 Het resultaat bij compensatie buiten de OT wijzigt voor buitenlandse seizoenarbeiders beperkt bij de toepassing van Definitie 2

	SEI definitie 1 (huidige definitie)	SEI definitie 2 (o.b.v. BRP)	SEI wel in def. 1, niet in def. 2	SEI niet in def. 1, wel in def. 2
Normkosten bij compensatie buiten de OT (exclusief normbedragen SEI en ONI)				
Normkosten somatisch met HKC	€ 586	€ 587	€ 583	€ 581
Normkosten ggz met HKC	€ 212	€ 212	€ 219	€ 221
Normkosten eigen risico	-€ 121	-€ 121	- € 123	- € 122

¹³ Het eigen risico is doorgaans al in mindering gebracht op het bedrag dat bij het CAK wordt ingediend. Daarom zijn CAK-kosten in eerdere onderzoeken naar niet-ingezetenen in de risicoverevening niet meegenomen.

¹⁴ De overcompensatie in deze tabel is ongeveer dertig euro hoger dan in de berekeningen voor de OT 2024, omdat we het eigen risico op een andere manier berekenen.

Normkosten bij opname in de OT				
Normkosten somatisch	-	-	€ 571	€ 561
Normkosten somatisch model met CR	-	-	€ 443	€ 439
Normkosten ggz	-	-	€ 135	€ 151
Normkosten eigen risico	-	-	- € 205 ¹⁵	- € 116
Kosten (uitgesplitst naar land)				
Kosten NL	€ 286	€ 257	€ 534	€ 484
Kosten buitenland	€ 113	€ 132	€ 32	€ 27
Kosten (uitgesplitst naar deelbudget)				
Kosten somatisch	€ 382	€ 374	€ 533	€ 454
Kosten ggz	€ 16	€ 15	€ 33	€ 58
Inning eigen risico	-€ 43	-€ 47	- € 59	- € 46
Over- en ondercompensatie buiten de OT (exclusief normbedragen SEI en ONI)				
Resultaat	€ 322	€ 335	€ 171	€ 214
Over- en ondercompensatie bij opname in de OT				
Resultaat	-	-	-€ 6	€ 131
Resultaat met CR	-	-	-€ 134	€ 9

De tabel toont de normkosten en kosten uitgesplitst naar deelbudget, de kosten uitgesplitst naar land en het resultaat voor seizoenarbeiders in 2019 onder Definitie 1, Definitie 2, wel in Definitie 1 en niet in Definitie 2 en niet in Definitie 1 en wel in Definitie 2. Ook zijn de normkosten bij opname van de 'nieuwe' ingezetenen in de OT opgenomen in de tabel, net als het hieruit vloeiende resultaat. De normkosten zijn berekend door de normbedragen uit de uitgangsmoellen van 2022 toe te passen op de 'nieuwe' ingezetenen. Voor het somatische model is dit ook gedaan voor een model waarbij een extra constraint wordt opgelegd voor het MFK-criterium, zodat de verwachte overcompensatie op dit kenmerk gelijk is aan nul (conform OT2024).

Bron: SEO Economisch Onderzoek

Bij opname in de OT hangt het resultaat af van de vraag of het somatische model is geschat met constrained regression. Deze methode wordt toegepast vanaf OT 2024 om de overcompensatie van gezonde verzekerden te beperken. Het is daarom niet verrassend dat de normkosten voor buitenlandse seizoenarbeiders met deze methode lager zijn. Voor de groep die afvalt in Definitie 2 geldt dat ze daardoor fors worden ondergecompenseerd, terwijl dat niet het geval is bij de methodiek voor de OT 2022. Ook in de huidige systematiek wordt deze groep echter ondergecompenseerd als we rekening houden met de normbedragen voor SEI en ONI. Voor verzekeraars maakt het daarom niet zoveel uit of ze wel of niet in de OT worden opgenomen.¹⁶ Voor de verzekerden die er in Definitie 2 bij komen is er in de OT bij constrained regression geen sprake van ondercompensatie, terwijl ze buiten de OT worden ondergecompenseerd. Het is voor verzekeraars dus aantrekkelijker als deze groep in de OT blijft.

Tabel 4.2 laat zien dat voorwaarde dat buitenlandse seizoenarbeiders in de RNI staan weinig invloed heeft op de normkosten buiten de OT en op de kosten. De groep die afvalt heeft relatief hoge kosten in Nederland. Het gaat

¹⁵ We berekenen hierbij voor alle 'nieuwe' ingezetenen het voorspelde eigenrisico met de normbedragen die uit het uitgangsmoel komen. We maken dus geen onderscheid naar de forfaitaire en niet-forfaitaire groep. Dit doen we ook voor de overige niet-ingezetenen die afvallen en de niet-ingezetenen die afvallen van Definitie 2 naar Definitie 3.

¹⁶ Voor buitenlandse seizoenarbeiders onder Definitie 1 is de overcompensatie inclusief het normbedrag voor SEI per constructie gelijk aan nul. Het resultaat voor deze groep is echter 151 euro lager dan voor de gemiddelde buitenlandse seizoenarbeider. Daarmee ligt de ondercompensatie in de buurt van de 134 euro in de OT.

voornamelijk om somatische kosten. Hierdoor is het resultaat voor deze groep ook lager. De normkosten blijven namelijk grotendeels gelijk.

Tabel 4.2 De voorwaarde dat buitenlandse seizoenarbeiders in de RNI staan beïnvloedt het resultaat bij compensatie buiten de OT beperkt

	SEI definitie 2 (o.b.v. BRP)	SEI definitie 3 (o.b.v. BRP en RNI)	SEI wel in def.2., niet in def. 3
Normkosten bij compensatie buiten de OT (exclusief normbedragen SEI en ONI)			
Normkosten somatisch met HKC	€ 587	€ 588	€ 572
Normkosten ggz met HKC	€ 212	€ 211	€ 220
Normkosten eigen risico	-€ 121	-€ 120	-€ 121
Normkosten bij opname in de OT			
Normkosten somatisch	-	-	€ 531
Normkosten somatisch model met CR	-	-	€ 403
Normkosten ggz	-	-	€ 134
Normkosten eigen risico	-	-	-€ 198
Kosten (uitgesplitst naar land)			
Kosten NL	€ 257	€ 249	€ 334
Kosten buitenland	€ 132	€ 134	€ 113
Kosten (uitgesplitst naar deelbudget)			
Kosten somatisch	€ 374	€ 368	€ 430
Kosten ggz	€ 15	€ 15	€ 17
Inning eigen risico	-€ 47	-€ 46	-€ 50
Over- en ondercompensatie buiten de OT (exclusief normbedragen SEI en ONI)			
Resultaat	€ 335	€ 342	€ 273
Over- en ondercompensatie bij opname in de OT			
Resultaat	-	-	€ 71
Resultaat met CR	-	-	-€ 58

De tabel toont de normkosten en kosten uitgesplitst naar deelbudget, de kosten uitgesplitst naar land en het resultaat voor seizoenarbeiders in 2019 onder Definitie 2, Definitie 3 en wel in Definitie 2 en niet in Definitie 3. Ook zijn de normkosten bij opname van de 'nieuwe' ingezetenen in de OT opgenomen in de tabel, net als het hieruit vloeiende resultaat. De normkosten zijn berekend door de normbedragen uit de uitgangsmoedellen van 2022 toe te passen op de 'nieuwe' ingezetenen. Voor het somatische model is dit ook gedaan voor een model waarbij een extra constraint wordt opgelegd voor het MFK-criterium, zodat de verwachte overcompensatie op dit kenmerk gelijk is aan nul (conform OT2024).

Bron: SEO Economisch Onderzoek

Voor de groep die bij Definitie 3 in de OT terechtkomt daalt het resultaat aanzienlijk. Dit geldt nog meer in de variant met constrained regression.

Overige niet-ingezetenen

Tabel 4.3 laat zien dat het resultaat voor overige niet-ingezetenen buiten de OT ook beperkt verandert bij toepassing van Definitie 2. De normkosten van verzekerden die er in Definitie 2 bij komen, komen ook sterk overeen met de huidige definitie, hoewel het patroon voor verzekerden die afvallen licht afwijkt. De groep overige niet-ingezetenen die afvalt in Definitie 2 heeft wel relatief hoge kosten in Nederland en relatief lage kosten in het buitenland. Hetzelfde geldt voor de groep die erbij komt. Dat sluit aan bij het idee dat het hier gaat om tijdelijke arbeidsmigranten van wie de inschrijfduur niet aansluit bij de definitie van buitenlandse seizoenarbeider. Deze groepen hebben ook meer ggz-kosten, dat geldt vooral voor de groep die afvalt. Voor de groep die erbij komt wijkt het resultaat aanzienlijk af van het resultaat voor de overige groepen.

Tabel 4.3 Voor overige niet-ingezetenen wijzigt het resultaat bij compensatie buiten de OT ook nauwelijks bij gebruik van de nieuwe definitie

	ONI definitie 1 (huidige definitie)	ONI definitie 2 (o.b.v. BRP)	ONI wel in def. 1, niet in def. 2	ONI niet in def. 1, wel in def. 2
Normkosten bij compensatie buiten de OT (exclusief normbedragen SEI en ONI)				
Normkosten somatisch met HKC	€ 946	€ 953	€ 893	€ 929
Normkosten ggz met HKC	€ 184	€ 181	€ 202	€ 182
Normkosten eigen risico	-€ 144	-€ 144	-€ 135	-€ 120
Normkosten bij opname in de OT				
Normkosten somatisch	-	-	€ 1.016	€ 1.073
Normkosten somatisch model met CR	-	-	€ 910	€ 985
Normkosten ggz	-	-	€ 173	€ 197
Normkosten eigen risico	-	-	-€ 193	-€ 136
Kosten (uitgesplitst naar land)				
Kosten NL	€ 499	€ 453	€ 983	€ 837
Kosten buitenland	€ 763	€ 792	€ 204	€ 126
Kosten (uitgesplitst naar deelbudget)				
Kosten somatisch	€ 1222	€ 1212	€ 1090	€ 907
Kosten ggz	€ 40	€ 33	€ 97	€ 57
Inning eigen risico	-€ 174 ¹⁷	-€ 175	-€ 129	-€ 102
Over- en ondercompensatie buiten de OT (exclusief normbedragen SEI en ONI)				
Resultaat	-€ 102	-€ 85	-€ 97	€ 129
Over- en ondercompensatie bij opname in de OT				
Resultaat	-	-	-€ 62	€ 272

¹⁷ De overcompensatie in deze tabel is ruim 110 euro hoger dan in de berekeningen voor de OT 2024, omdat we het eigen risico op een andere manier berekenen.

Resultaat met CR	-	-	-€ 168	€ 185
------------------	---	---	--------	-------

De tabel toont de normkosten en kosten uitgesplitst naar deelbudget, de kosten uitgesplitst naar land en het resultaat voor overige niet-ingezetenen in 2019 onder Definitie 1, Definitie 2, wel in Definitie 1 en niet in Definitie 2 en niet in Definitie 1 en wel in Definitie 2. Ook zijn de normkosten bij opname van de 'nieuwe' ingezetenen in de OT opgenomen in de tabel, net als het hieruit vloeiende resultaat. De normkosten zijn berekend door de normbedragen uit de uitgangsmoellen van 2022 toe te passen op de 'nieuwe' ingezetenen. Voor het somatische model is dit ook gedaan voor een model waarbij een extra constraint wordt opgelegd voor het MFK-criterium, zodat de verwachte overcompensatie op dit kenmerk gelijk is aan nul (conform OT2024).

Bron: SEO Economisch Onderzoek

Voor de groep die bij Definitie 2 afvalt is het resultaat in de OT fors negatief, vooral in de variant met constrained regression. Buiten de OT is het resultaat voor deze groep ongeveer gelijk aan nul, want het wijkt nauwelijks af van het gemiddelde resultaat voor de groep overige niet-ingezetenen onder Definitie 1 dat door het normbedrag voor ONI per constructie gelijk is aan nul. Verzekeraars gaan er dus fors op achteruit als deze groep in de OT terecht komt. Ook voor de groep die erbij komt is het resultaat buiten de OT gunstiger.¹⁸

Tabel 4.4 laat zien dat de normkosten buiten de OT en de kosten van overige niet-ingezetenen weinig veranderen door de voorwaarde dat ze ingeschreven zijn in de RNI. De groep die afvalt heeft echter relatief lage buitenlandse zorgkosten. Deze daling zien we ook terug in de somatische kosten van deze groep. Deze groep heeft ook relatief lage somatische normkosten, omdat dat zij relatief vaak in afslagklassen vallen. De normkosten van ggz liggen door de afwijkende leeftijdsopbouw hoger. Zo bevat deze groep veelal jonge personen die een relatief hoog normbedrag ontvangen. Per saldo is het resultaat voor deze groep positief, terwijl het gemiddelde resultaat onder beide definities negatief is. Opname in de OT is voor deze groep ongunstig, zeker bij constrained regression.

Tabel 4.4 Overige niet-ingezetenen die niet in de RNI staan maken relatief weinig kosten in het buitenland

	ONI definitie 2 (o.b.v. BRP)	ONI definitie 3 (definitie o.b.v. BRP en RNI)	ONI wel in def. 2, niet in def. 3
Normkosten bij compensatie buiten de OT (exclusief normbedragen SEI en ONI)			
Normkosten somatisch met HKC	€ 953	€ 961	€ 772
Normkosten ggz met HKC	€ 181	€ 180	€ 212
Normkosten eigen risico	-€ 144	-€ 144	-€ 129
Normkosten bij opname in de OT			
Normkosten somatisch	-	-	€ 812
Normkosten somatisch model met CR	-	-	€ 704
Normkosten ggz	-	-	€ 140
Normkosten eigen risico	-	-	-€ 195
Kosten (uitgesplitst naar land)			
Kosten NL	€ 453	€ 452	€ 476
Kosten buitenland	€ 792	€ 810	€ 393

¹⁸ Het resultaat is voor overige niet-ingezetenen die erbij komen 222 euro positiever dan voor de gemiddelde overige niet-ingezetenen onder Definitie 1. Dit is 37 euro meer dan het resultaat in de OT met constrained regression.

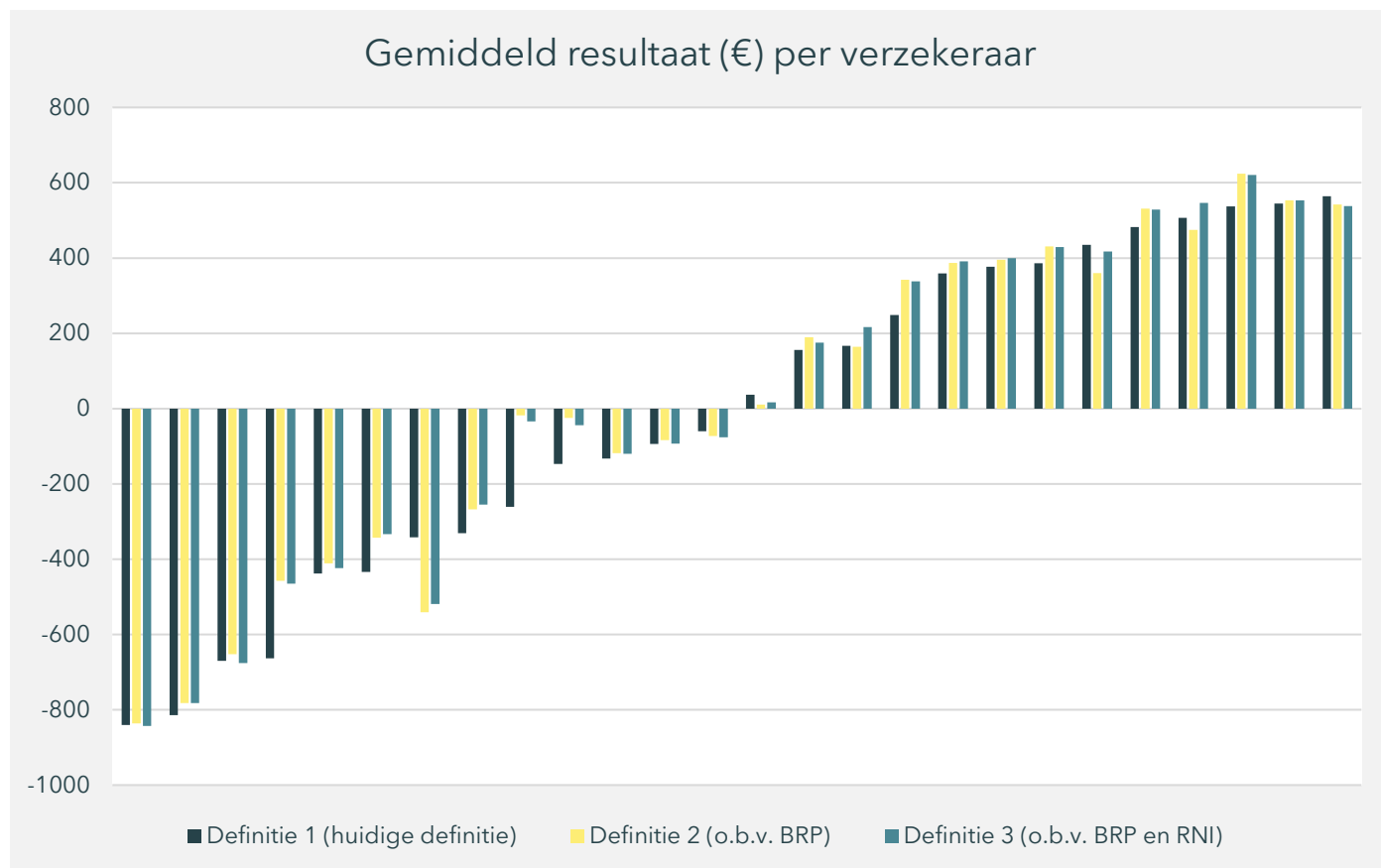
Kosten (uitgesplitst naar deelbudget)			
Kosten somatisch	€ 1212	€ 1230	€ 833
Kosten ggz	€ 33	€ 33	€ 36
Inning eigen risico	-€ 175	- € 172	- € 115
Over- en ondercompensatie buiten de OT (exclusief normbedragen SEI en ONI)			
Resultaat	- € 85	- € 93	€ 101
Over- en ondercompensatie bij opname in de OT			
Resultaat	-	-	€ 2
Resultaat met CR	-	-	-€ 106

De tabel toont de normkosten en kosten uitgesplitst naar deelbudget, de kosten uitgesplitst naar land en het resultaat voor overige niet-ingezetenen in 2019 onder Definitie 2, Definitie 3, wel in Definitie 2 en niet in Definitie 3. Ook zijn de normkosten bij opname van de 'nieuwe' ingezetenen in de OT opgenomen in de tabel, net als het hieruit vloeiende resultaat. De normkosten zijn berekend door de normbedragen uit de uitgangsmoellen van 2022 toe te passen op de 'nieuwe' ingezetenen. Voor het somatische model is dit ook gedaan voor een model waarbij een extra constraint wordt opgelegd voor het MFK-criterium, zodat de verwachte overcompensatie op dit kenmerk gelijk is aan nul (conform OT2024).

Bron: SEO Economisch Onderzoek

Figuur 4.1 laat ten slotte zien dat het resultaat voor niet-ingezetenen voor de meeste verzekeraars weinig verschilt voor de drie definitieën. Het gaat om het resultaat bij compensatie buiten de OT, exclusief de normbedragen voor SEI en ONI, per definitie voor alle verzekerden die hieronder vallen. Bij enkele verzekeraars gaat het resultaat wel fors omlaag of omhoog. Dit zijn voornamelijk verzekeraars met relatief weinig niet-ingezetenen. Verder is de bandbreedte aanzienlijk. De staarten van de verdeling bestaan over het algemeen ook uit verzekeraars met relatief weinig niet-ingezetenen, zeker aan de rechterkant.

Figuur 4.1 Het gemiddelde resultaat per verzekeraar verschilt weinig voor de verschillende definities

Bron: SEO Economisch Onderzoek

Referenties

- Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten (2020). Geen tweederangsburgers. Aanbevelingen om misstanden bij arbeidsmigranten in Nederland tegen te gaan.
- Ministerie van SZW (2023). Drie jaar na Roemer: Jaarrapportage arbeidsmigranten 2023. Den Haag: Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.
- WOR 1113: Gielen, M., Clemens, I., Boersma, T., Faber, D. (2022). Rapport afbakening en compensatie niet-ingezetenen - modeljaar 2023. Utrecht: APE-Significant.
- WOR 1047: Vermeulen, W., Odding, C., Kroon, L. (2021). Seizoenarbeiders in de risicoverevening - oplossing model 2022. Amsterdam: SEO Economisch Onderzoek.
- WOR 1068: Vermeulen, W., Kroon, L., Odding, C. (2022). Buitenlandse seizoenarbeiders in de risicoverevening. Amsterdam: SEO Economisch Onderzoek.
- WOR 1131: Gielen, M., Clemens, I., Faber, D., Boersma, T. (2022). Rapport afbakening en compensatie niet-ingezetenen - modeljaar 2024 en daarna. Utrecht: APE-Significant.
- WOR 1172: Vermeulen, W., Athmer, J., Dijkstra, N. (2023). Niet-ingezetenen in de risicoverevening. Actualisatie normbedragen voor model 2024. Amsterdam: SEO Economisch Onderzoek.
- WOR 1190b: Vermeulen, W., Athmer, J., Van Casteren, B. (2023). Niet-ingezetenen in de risicoverevening. Systematiek voor 2025 en verder. Amsterdam: SEO Economisch Onderzoek.

Bijlage A Data en methode

Bijlage A.1 Data van Vektis

Voor het berekenen van de kosten gebruiken we de volgende bestanden:

A. BASIC-jaar 2019

- BSN
- UZOVI
- Landcode
- Leeftijd
- Geslacht
- Fractie Zvw-verzekerd bij UZOVI in 2019
- Totale fractie Zvw-verzekerd in 2018
- Somatische zorgkosten 2019 in Nederland t/m acht kaskwartalen
- Ggz-zorgkosten 2019 in Nederland t/m acht kaskwartalen
- Somatische zorgkosten 2019 in Nederland t/m acht kaskwartalen die niet onder het eigen risico vallen
- Ziekenhuis zorgkosten 2019 buitenland via verzekeraar t/m 16 kaskwartalen
- Ggz-zorgkosten 2019 buitenland via verzekeraar t/m 16 kaskwartalen
- Overige zorgkosten 2019 buitenland via verzekeraar t/m 16 kaskwartalen
- Ziekenhuis zorgkosten 2019 buitenland via verzekeraar t/m 16 kaskwartalen
- Zorgkosten 2019 buitenland op basis van oude BASIC-prestatiecodes t/m 16 kaskwartalen
- Zorgkosten 2019 buitenland via CAK t/m 16 kaskwartalen

B. BASIC-jaar 2018

- BSN
- UZOVI
- Landcode
- Leeftijd
- Geslacht
- Fractie Zvw-verzekerd bij UZOVI in 2018
- Totale fractie Zvw-verzekerd in 2017
- Somatische zorgkosten 2018 in Nederland t/m achtkaskwartalen
- Ggz-zorgkosten 2018 in Nederland t/m acht kaskwartalen
- Somatische zorgkosten 2018 in Nederland t/m acht kaskwartalen die niet onder het eigen risico vallen
- Ziekenhuis zorgkosten 2018 buitenland via verzekeraar t/m 16 kaskwartalen
- Ggz-zorgkosten 2018 buitenland via verzekeraar t/m 16 kaskwartalen
- Overige zorgkosten 2018 buitenland via verzekeraar t/m 16 kaskwartalen
- Ziekenhuis zorgkosten 2018 buitenland via verzekeraar t/m 16 kaskwartalen
- Zorgkosten 2018 buitenland op basis van oude BASIC-prestatiecodes t/m 16 kaskwartalen
- Zorgkosten 2018 buitenland via CAK t/m 16 kaskwartalen

Bijlage A.2 Data van ZIN

Voor de beschrijving van de groepen en het definiëren van niet-ingezetenen gebruiken we de volgende bestanden:

- PKB 2018 en 2019:
 - pseudoniem burgerservicenummer
 - UZOVI (code zorgverzekeraar in 2018/2019)
 - fractie inschrijfduur
 - geslacht
 - leeftijd op 30 juni 2018/2019
 - buitenlandindicator
- MHK_C 2018
- MHK_G 2018
- MVV_C 2018
- AvI 2019
- MHK_C 2017
- MHK_G 2017
- MVV_C 2017
- AvI 2018
- Indeling niet-ingezetenen in alle kenmerken somatisch modeljaar 2022
- Indeling niet-ingezetenen in alle kenmerken ggz modeljaar 2022
- Indeling niet-ingezetenen in alle kenmerken somatisch modeljaar 2021
- Indeling niet-ingezetenen in alle kenmerken ggz modeljaar 2021
- PER 2019 en VPPER 2019

Bijlage A.3 Data van VWS

Voor het bepalen van de groep niet-ingezetenen onder de nieuwe definities kijken we naar de complete verzekerdenpopulatie:

- OT-bestand somatisch modeljaar 2022
- OT-bestand ggz modeljaar 2022
- OT-bestand ER modeljaar 2022
- OT-bestand somatisch modeljaar 2021
- OT-bestand ggz modeljaar 2021
- OT-bestand ER modeljaar 2021

Bijlage A.4 Data van CBS

Voor het vormgeven van de nieuwe definities gebruiken we gegevens van het CBS over het inschrijven in de BRP en de RNI:

- Gbaadresobject2019bus
- Gbaadresobject2018bus
- Gbaadresbuitenland2022bus

Bijlage A.5 Methode

Opstellen analysebestand

De bestanden van Vektis, ZIN en VWS koppelen we per vereveningsjaar aan elkaar op basis van de combinatie Pseudoniembsn en UZOVI (code zorgverzekeraar). Zo komen we per vereveningsjaar tot een bestand met de gehele verzekerdenpopulatie, namelijk alle ingezetene verzekerden en niet-ingezetene verzekerden. Vervolgens zetten we het bestand met de populatie uit 2019 (vereveningsjaar 2022) en de populatie uit 2018 (vereveningsjaar 2021) onder elkaar. Dit bestand importeren we via ZorgTTP in de CBS-omgeving. ZorgTTP versleutelt de variabele Pseudoniembsn tot de variabelen Rinpersoon en Cbksoortnr. Deze sleutelvariabelen gebruiken we om met andere bestanden uit de CBS-omgeving op persoonsniveau te kunnen koppelen.

Aanmaken alternatieve definities

We kijken naar personen die op enig moment ingeschreven staan in de BRP door gebruik te maken van Gbaadresobjectbus. Ook kijken we naar personen die op enig moment ingeschreven staan in de RNI door gebruik te maken van Gbaadresbuitenlandbus. Deze bestanden koppelen we aan het hierboven beschreven geïmporteerde databestand o.b.v. Rinpersoon en Cbksoortnr. Personen die niet op enig moment in het jaar in de BRP zitten definiëren we als niet-ingezetenen (Definitie 2). Van deze groep definiëren we degenen die wel op enig moment in het jaar in staan geschreven in de RNI als niet-ingezetenen volgens Definitie 3. Dit doen we voor zowel de populatie uit 2018 als uit 2019.

In Bijlage C bespreken we de resultaten van een variant van Definitie 2 waarbij we qua peilmoment aansluiten bij de adresgegevens. Dat betekent dat we voor verzekerden die in het PER-bestand staan, uitgaan van inschrijving in de BRP op 1 mei van het peiljaar. Voor verzekerden die niet in het PER-bestand staan, gaan we uit van inschrijving in de BRP op 31 december van het peiljaar, of van de uitschrijfdatum bij de laatste verzekeraar bij wie de verzekerde in het peiljaar verzekerd was (o.b.v. het VPPER-bestand). Verder sluiten we mensen die gedurende het peiljaar overlijden uit.

Berekenen kosten en normkosten

Voor het berekenen van de kosten en normkosten sluiten we zoveel mogelijk aan bij het eerste deel van het onderzoek (WOR 1172) voor kostenjaar 2019 en bij het onderzoek van vorig jaar (WOR 1113) voor kostenjaar 2018.

De normkosten bij opname van de 'nieuwe' ingezetenen in de OT berekenen we door de normbedragen uit de uitgangsmoedellen van 2022 toe te passen op de 'nieuwe' ingezetenen. Oftewel, we nemen het normbedrag dat hoort bij de klasse waar de betreffende verzekerde in valt. Dit doen we voor alle kenmerken en vervolgens sommeren we om tot een voorspelling per verzekerde te komen. Voor het somatische model is dit ook gedaan voor een model waarbij een extra constraint wordt opgelegd voor het MFK-criterium, zodat de verwachte overcompensatie op dit kenmerk gelijk is aan nul (conform OT2024).

Voor het berekenen van het eigen risico hebben we nu echter beschikking over somatische zorgkosten in Nederland t/m acht kaskwartalen die niet onder het eigen risico vallen, waardoor we hiervoor niet meer hoeven aan te sluiten bij eerder onderzoek, maar we deze zelf kunnen berekenen. We nemen de CAK-kosten mee in het eigen risico en we houden er geen rekening mee dat het eigen risico voor buitenlandse seizoenarbeiders beperkt inbaar is. Dit leidt tot een overschatting van het resultaat.

Bijlage B Resultaten voor datajaar 2018

Tabel B.1 laat voor datajaar 2018 zien hoe aantallen buitenlandse seizoenarbeiders en overige niet-ingezetenen veranderen als gevolg van de nieuwe definities. Tabel B.2 toont kosten, normkosten en resultaat voor buitenlandse seizoenarbeiders en Tabel B.3 toont dezelfde uitkomsten voor overige niet-ingezetenen. Het beeld is vergelijkbaar met de uitkomsten voor datajaar 2019.

Tabel B.1 Het aantal niet-ingezetene verzekerden en verzekerdenjaren neemt in beide varianten beperkt af

	Definitie 1 (huidige definitie)	Definitie 2 (o.b.v. BRP)	Definitie 3 (o.b.v. BRP en RNI)
Buitenlandse seizoenarbeiders			
Aantal verzekerden	246.577	237.280 (-3,8%)	214.756 (-12,9%)
Aantal verzekerdenjaren	84.891	78.518 (-7,5%)	69.159 (-18,5%)
Overige niet-ingezetenen			
Aantal verzekerden	128.931	118.411 (-8,2%)	113.140 (-12,2%)
Aantal verzekerdenjaren	115.464	108.144 (-6,3%)	103.438 (-10,4%)
Totaal niet-ingezetenen			
Aantal verzekerden	375.508	355.691 (-5,3%)	327.896 (-12,7%)
Aantal verzekerdenjaren	200.355	186.663 (-6,8%)	172.597 (-13,9%)

Bron: SEO Economisch Onderzoek

Tabel B.2 Het resultaat verandert licht voor seizoenarbeiders onder de nieuwe definities

	SEI definitie 1 (huidige definitie)	SEI definitie 2 (o.b.v. BRP)	SEI definitie 3 (o.b.v. BRP en RNI)
Normkosten (exclusief normbedragen SEI en ONI)			
Normkosten somatisch met HKC	€ 649	€ 648	€ 650
Normkosten ggz met HKC	€ 206	€ 205	€ 204
Normkosten eigen risico	-€ 117	-€ 117	-€ 117
Kosten (uitgesplitst naar land)			
Kosten NL	€ 274	€ 253	€ 253
Kosten buitenland	€ 111	€ 115	€ 116
Kosten (uitgesplitst naar deelbudget)			
Kosten somatisch	€ 372	€ 357	€ 357
Kosten ggz	€ 13	€ 11	€ 12
Inning eigen risico	-€ 56	-€ 54	-€ 54
Over- en ondercompensatie (exclusief normbedragen SEI en ONI)			
Resultaat	€ 409	€ 422	€ 423

Bron: SEO Economisch Onderzoek

Tabel B.3 Het resultaat verandert voor overige niet-ingezetenen nauwelijks onder de nieuwe definities

	ONI definitie 2 (o.b.v. BRP)	ONI definitie 3 (definitie o.b.v. BRP en RNI)	ONI wel in def. 2, niet in def. 3
Normkosten (exclusief normbedragen SEI en ONI)			
Normkosten somatisch met HKC	€ 965	€ 971	€ 977
Normkosten ggz met HKC	€ 172	€ 169	€ 168
Normkosten eigen risico	-€ 144	-€ 144	-€ 145
Kosten (uitgesplitst naar land)			
Kosten NL	€ 485	€ 455	€ 453
Kosten buitenland	€ 572	€ 597	€ 608
Kosten (uitgesplitst naar deelbudget)			
Kosten somatisch	€ 1022	€ 1019	€ 1028
Kosten ggz	€ 36	€ 32	€ 32
Inning eigen risico	-€ 169	- € 170	- € 172
Over- en ondercompensatie (exclusief normbedragen SEI en ONI)			
Resultaat	€ 104	€ 115	€ 111

Bron: SEO Economisch Onderzoek

Bijlage C Alternatief peilmoment

Deze bijlage bespreekt resultaten van een variant van Definitie 2 waarbij we qua peilmoment aansluiten bij de adresgegevens. Dat betekent dat we voor verzekerden die in het PER-bestand staan, uitgaan van inschrijving in de BRP op 1 mei van het peiljaar. Voor verzekerden die niet in het PER-bestand staan, gaan we uit van inschrijving in de BRP op 31 december van het peiljaar, of van de uitschrijfdatum bij de laatste verzekeraar bij wie de verzekerde in het peiljaar verzekerd was (o.b.v. het VPPER-bestand). Verder sluiten we mensen die in het peiljaar overlijden uit. We laten zien hoe aantallen, kenmerken, kosten en resultaat veranderen ten opzichte van Definitie 1 (de huidige definitie).

Aantallen

Tabel C.1 laat een lichte stijging zien van het aantal niet-ingezetenen, vooral bij de overige niet-ingezetenen. Voor buitenlandse seizoenarbeiders neemt het aantal toe, maar het aantal verzekerdenjaren af. Kennelijk is de groep die erbij komt relatief kort verzekerd. Ook bij overige niet-ingezetenen zien we een relatief sterke stijging in het aantal verzekerden ten opzichte van de stijging in het aantal verzekerdenjaren onder de nieuwe definitie.

Tabel C.1 Het aantal niet-ingezetene verzekerden stijgt licht onder de definitie o.b.v. het peilmoment van de adresgegevens

	Definitie 1 (huidige definitie)	Definitie o.b.v. het peilmoment van de adresgegevens
Buitenlandse seizoenarbeiders		
Aantal verzekerden	263.791	267.086 (+1,2%)
Aantal verzekerdenjaren	90.791	90.453 (-0,4%)
Overige niet-ingezetenen		
Aantal verzekerden	132.721	152.112 (+14,6%)
Aantal verzekerdenjaren	117.885	127.823 (+8,4%)
Totaal niet-ingezetenen		
Aantal verzekerden	396.512	419.198 (+5,7%)
Aantal verzekerdenjaren	208.677	218.276 (+4,6%)

De tabel toont het aantal niet-ingezetene verzekerden en verzekerdenjaren voor de huidige definitie en de definitie o.b.v. het peilmoment van de adresgegevens in 2019. Het totale aantal niet-ingezetenen is ook uitgesplitst naar buitenlandse seizoenarbeiders en overige niet-ingezetenen.

Bron: SEO Economisch Onderzoek

Tabel C.2 laat zien dat de twee definities sterk overlappen. Wel zien we relatief veel nieuwe overige niet-ingezetenen onder de nieuwe definitie.

Tabel C.2 Onder de nieuwe definitie zien we relatief veel nieuwe overige niet-ingezetenen

SEI in definitie 1 (huidige definitie)?	SEI in definitie o.b.v. het peilmoment van de adresgegevens?		ONI in definitie 1 (huidige definitie)?	ONI in definitie o.b.v. het peilmoment van de adresgegevens?	
	Ja	Nee		Ja	Nee
Ja	252.705 (85.752 vzt)	11.086 (5.039 vzt)	Ja	125.746 (112.820 vzt)	6.975 (5.065 vzt)
Nee	14.381 (4.701 vzt)		Nee	26.366 (15.003 vzt)	

De tabel toont de overlap tussen het aantal seizoenarbeiders (links) en overige niet-ingezetenen (rechts) in 2019 onder Definitie 1 en de definitie o.b.v. het peilmoment van de adresgegevens in 2019. Het aantal verzekerdenjaren is in elke cel tussen haakjes opgenomen achter het aantal verzekerden.

Bron: SEO Economisch Onderzoek

Kenmerken

Tabel C.3 laat zien dat er weinig verschillen in kenmerken zijn voor de twee definities. Er zijn wel verschillen wat betreft landcode en inschrijfduur, met een vergelijkbaar patroon als voor de definitie op basis van inschrijving in de BRP op enig moment in het peiljaar.

Tabel C.3 Seizoenarbeiders verschillen nauwelijks qua kenmerken voor de verschillende definities

	SEI definitie 1 (huidige definitie)	SEI in definitie o.b.v. het peilmoment van de adresgegevens	SEI wel in def.1, niet in def. o.b.v. het peilmoment van de adresgegevens	SEI niet in def.1, wel in def. o.b.v. het peilmoment van de adresgegevens
Geslacht				
Mannen	65,7%	65,8%	61,1%	64,3%
Vrouwen	34,3%	34,2%	38,9%	35,7%
Leeftijd				
Jonger dan 18 jaar	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
18 tot 34 jaar	63,9%	64,0%	66,3%	67,3%
35 tot 44 jaar	18,2%	18,2%	19,1%	18,4%
45 tot 54 jaar	13,5%	13,4%	11,9%	10,8%
55 tot 64 jaar	4,4%	4,4%	2,7%	3,5%
65 jaar of ouder	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
MHK				
MHK	1,5%	1,6%	2,4%	4,9%
MHK-ggz				
MHK-ggz	0,1%	0,2%	0,2%	1,7%
MVV				
MVV	0,0%	0,0%	<10	<10

Avl				
70+ jaar	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
IVA	<10	<10	<10	<10
Arbeidsongeschikt	<10	<10	<10	<10
Bijstand	0,0%	0,0%	0,1%	0,5%
Student	0,1%	0,2%	1,3%	1,3%
Zelfstandigen	0,3%	0,4%	1,3%	3,4%
Hoogopgeleiden	0,2%	0,3%	1,0%	1,6%
Referentie	99,4%	99,1%	96,2%	92,4%
Landcode				
Nederland	7,4%	10,2%	46,4%	90,4%
België	1,5%	1,5%	0,2%	0,4%
Duitsland	3,4%	3,3%	0,6%	0,5%
Polen	42,8%	41,7%	19,3%	3,2%
Roemenië	13,0%	12,3%	12,6%	0,5%
Overig	13,7%	13,3%	8,8%	2,2%
Onbekend	18,2%	17,6%	12,2%	2,6%
Reden uitstroom Zvw				
Niet uitgestroomd	27,7%	27,6%	40,8%	36,6%
Overleden	0,0%	0,0%	0,5%	0,0%
Uitgestroomd overig	72,3%	72,4%	58,7%	63,4%
Gemiddelde inschrijfduur Zvw (t.o.v. het hele jaar)	34,4%	33,9%	45,5%	32,7%
N	263.791	267.086	11.086	14.381

De tabel toont de verdeling naar enkele kenmerken voor buitenlandse seizoenarbeiders in 2019 onder Definitie 1, de definitie o.b.v. het peilmoment van de adresgegevens, wel in Definitie 1 en niet in de definitie o.b.v. het peilmoment van de adresgegevens en niet in Definitie 1 en wel in de definitie o.b.v. het peilmoment van de adresgegevens. Getallen onder de 10 of getallen waardoor andere getallen onder de 10 herleidbaar zijn, zijn onderdrukt.

Bron: SEO Economisch Onderzoek

Tabel C.4 laat zien dat de verschillen voor overige niet-ingezetenen ook beperkt zijn en qua patroon overeenkomen met de in de hoofdtekst onderzochte definitie. Voor de overige niet-ingezetenen die erbij komen onder de nieuwe definitie gemiddelde inschrijfduur is laag, slechts zo'n 57 procent ten opzichte van ongeveer 89 procent onder de huidige definitie, en ze stromen relatief vaak uit. Het percentage in de bijstand is met 2,3 procent ook relatief hoog – voor de definitie in de hoofdtekst vonden we dit niet.

Tabel C.4 Overige niet-ingezetenen die erbij komen onder de nieuwe definitie zijn veelal jonge verzekerden met een korte inschrijfduur en een Nederlandse landcode

	ONI definitie 1 (huidige definitie)	ONI in definitie o.b.v. het peilmoment van de adresgegevens	ONI wel in def.1, niet in def. o.b.v. het peilmoment van de adresgegevens	ONI niet in def.1, wel in def. o.b.v. het peilmoment van de adresgegevens
Geslacht				
Mannen	63,5%	63,7%	58,7%	63,3%
Vrouwen	36,5%	36,3%	41,3%	36,7%
Leeftijd				
Jonger dan 18 jaar	4,3%	6,6%	7,6%	18,3%
18 tot 34 jaar	32,8%	33,5%	45,9%	40,5%
35 tot 44 jaar	23,0%	22,4%	17,7%	18,2%
45 tot 54 jaar	22,8%	21,3%	15,9%	12,3%
55 tot 64 jaar	14,0%	13,0%	9,3%	6,8%
65 jaar of ouder	3,1%	3,2%	3,6%	3,9%
MHK				
MHK	23,6%	24,3%	21,2%	26,7%
MHK-ggz				
MHK-ggz	2,3%	3,2%	4,2%	7,6%
MVV				
MVV	0,7%	0,6%	<10	<10
Avl				
70+ jaar	1,0%	1,1%	1,7%	2,0%
IVA	0,2%	<10	<10	<10
Arbeidsongeschikt	0,8%	<10	<10	<10
Bijstand	0,1%	0,5%	0,4%	2,3%
Student	0,8%	0,7%	6,3%	1,9%
Zelfstandigen	4,4%	5,0%	4,7%	8,1%
Hoogopgeleiden	5,5%	5,7%	7,5%	7,3%
Referentie	87,2%	85,4%	78,2%	74,3%
Landcode				
Nederland	12,5%	24,0%	54,7%	90,2%
België	26,3%	22,9%	3,1%	0,8%
Duitsland	25,8%	22,5%	3,6%	0,9%
Polen	17,6%	14,7%	17,3%	0,9%
Roemenië	2,4%	2,0%	2,6%	0,1%
Overig	10,6%	8,9%	15,4%	2,2%

Onbekend	4,9%	4,9%	3,4%	4,9%
Reden uitstroom Zvw				
Niet uitgestroomd	83,0%	77,7%	65,5%	47,5%
Overleden	0,1%	0,0%	2,5%	0,0%
Uitgestroomd overig	16,8%	22,3%	32,0%	52,5%
Gemiddelde inschrijfduur Zvw (t.o.v. het hele jaar)	88,8%	84,0%	72,6%	56,9%
N	132.721	152.112	6.975	26.366

De tabel toont de verdeling naar enkele kenmerken voor overige niet-ingezetenen in 2019 onder Definitie 1, de definitie o.b.v. het peilmoment van de adresgegevens, wel in Definitie 1 en niet in de definitie o.b.v. het peilmoment van de adresgegevens en niet in Definitie 1 en wel in de definitie o.b.v. het peilmoment van de adresgegevens. Getallen onder de 10 of getallen waardoor andere getallen onder de 10 herleidbaar zijn, zijn onderdrukt.

Bron: SEO Economisch Onderzoek

Kosten en resultaat

Tabel C.5 laat zien dat de kosten en normkosten van de seizoenarbeiders voor de twee definities dicht bij elkaar liggen. Alleen voor ggz zien we een verdubbeling van de kosten voor de groep onder de nieuwe definitie. In absolute zin is dit verschil echter beperkt. De groep die afvalt onder de nieuwe definitie maakt ongeveer evenveel kosten in Nederland en iets minder dan in het buitenland. Het resultaat is vergelijkbaar. De seizoenarbeiders die erbij komen maken wel aanzienlijk meer kosten in Nederland. Zeker de ggz-kosten nemen aanzienlijk toe ten opzichte van de huidige definitie. Daarnaast stijgen de somatische kosten ook fors. Dit leidt dan ook tot een forse ondercompensatie van deze groep.

Tabel C.5 De groep seizoenarbeiders die erbij komt onder de nieuwe definitie heeft relatief hoge kosten in NL

	SEI definitie 1 (huidige definitie)	SEI o.b.v. het peilmoment van de adresgegevens	SEI wel in def. 1, niet in def. o.b.v. het peilmoment van de adresgegevens	SEI niet in def. 1, wel in def. o.b.v. het peilmoment van de adresgegevens
Normkosten bij compensatie buiten de OT (exclusief normbedragen SEI en ONI)				
Normkosten somatisch met HKC	€ 586	€ 588	€ 586	€ 610
Normkosten ggz met HKC	€ 212	€ 214	€ 218	€ 240
Normkosten eigen risico	-€ 121	-€ 121	-€ 123	-€ 125
Kosten (uitgesplitst naar land)				
Kosten NL	€ 286	€ 318	€ 388	€ 1.021
Kosten buitenland	€ 113	€ 113	€ 27	€ 29
Kosten (uitgesplitst naar deelbudget)				

Kosten somatisch	€ 382	€ 398	€ 379	€ 694
Kosten ggz	€ 16	€ 33	€ 35	€ 356
Inning eigen risico	-€ 43	-€ 44	-€ 50	-€ 63
Over- en ondercompensatie buiten de OT (exclusief normbedragen SEI en ONI)				
Resultaat	€ 322	€ 293	€ 316	-€ 262

De tabel toont de normkosten en kosten uitgesplitst naar deelbudget, de kosten uitgesplitst naar land en het resultaat voor seizoenarbeiders in 2019 onder Definitie 1, definitie o.b.v. het peilmoment van de adresgegevens, wel in Definitie 1 en niet in definitie o.b.v. het peilmoment van de adresgegevens en niet in Definitie 1 en wel in definitie o.b.v. het peilmoment van de adresgegevens.

Bron: SEO Economisch Onderzoek

Tabel C.6 laat zien dat de totale kosten van de overige niet-ingezetenen nauwelijks van elkaar afwijken onder de twee definities. Wel zien we verschillen bij de uitsplitsing naar deelbudget. Zo maken overige niet-ingezetenen minder somatische kosten onder de nieuwe definitie, maar zijn de ggz-kosten van deze groep wel verdubbeld ten opzichte van de overige niet-ingezetenen onder de huidige definitie. De groep die afvalt onder de nieuwe definitie wordt aanzienlijk ondergecompenseerd. Zij maken relatief veel somatische kosten in Nederland. De groep die erbij komt onder de nieuwe definitie maakt veel kosten in Nederland en weinig in het buitenland. Het gaat hierbij voornamelijk om ggz-kosten. Deze groep heeft ook te maken met een aanzienlijke ondercompensatie.

Tabel C.6 De groep overige niet-ingezetenen die afvalt onder de nieuwe definitie wordt aanzienlijk ondergecompenseerd

	ONI definitie 1 (huidige definitie)	ONI o.b.v. het peilmoment van de adresgegevens	ONI wel in def. 1, niet in def. o.b.v. het peilmoment van de adresgegevens	ONI niet in def. 1, wel in def. o.b.v. het peilmoment van de adresgegevens
Normkosten bij compensatie buiten de OT (exclusief normbedragen SEI en ONI)				
Normkosten somatisch met HKC	€ 946	€ 952	€ 928	€ 984
Normkosten ggz met HKC	€ 184	€ 190	€ 209	€ 246
Normkosten eigen risico	-€ 144	-€ 142	-€ 139	-€ 126
Kosten (uitgesplitst naar land)				
Kosten NL	€ 499	€ 587	€ 1.293	€ 1.511
Kosten buitenland	€ 763	€ 689	€ 608	€ 83
Kosten (uitgesplitst naar deelbudget)				
Kosten somatisch	€ 1222	€ 1.187	€ 1.799	€ 1.113
Kosten ggz	€ 40	€ 89	€ 102	€ 482
Inning eigen risico	-€ 174	-€ 169	- € 124	- € 118
Over- en ondercompensatie buiten de OT (exclusief normbedragen SEI en ONI)				
Resultaat	-€ 102	-€ 107	-€ 779	-€ 373

De tabel toont de normkosten en kosten uitgesplitst naar deelbudget, de kosten uitgesplitst naar land en het resultaat voor overige niet-ingezetenen in 2019 onder Definitie 1, definitie o.b.v. het peilmoment van de adresgegevens, wel in Definitie 1 en niet in definitie o.b.v. het peilmoment van de adresgegevens en niet in Definitie 1 en wel in definitie o.b.v. het peilmoment van de adresgegevens.

Bron: SEO Economisch Onderzoek

“De wetenschap dat het goed is.”

SEO Economisch Onderzoek doet onafhankelijk toegepast onderzoek in opdracht van overheid en bedrijfsleven. Ons onderzoek helpt onze opdrachtgevers bij het nemen van beslissingen. SEO Economisch Onderzoek is gelieerd aan de Universiteit van Amsterdam. Dat geeft ons zicht op de nieuwste wetenschappelijke methoden. We hebben geen winstoogmerk en investeren continu in het intellectueel kapitaal van de medewerkers via promotietrajecten, het uitbrengen van wetenschappelijke publicaties, kennisnetwerken en congresbezoek.

SEO-rapport 2024-39A
ISBN 978-90-5220-394-2

Informatie & Disclaimer

SEO Economisch Onderzoek heeft op de verkregen informatie en data geen onderzoek uitgevoerd dat het karakter draagt van een accountantscontrole of due diligence. SEO is niet verantwoordelijk voor fouten of omissies in de verkregen informatie en data.

Copyright © 2024 SEO Amsterdam.

Alle rechten voorbehouden. Het is geoorloofd gegevens uit dit rapport te gebruiken in artikelen, onderzoeken en collegesyllabi, mits daarbij de bron duidelijk en nauwkeurig wordt vermeld. Gegevens uit dit rapport mogen niet voor commerciële doeleinden gebruikt worden zonder voorafgaande toestemming van de auteur(s). Toestemming kan worden verkregen via secretariaat@seo.nl.

Roetersstraat 29
1018 WB, Amsterdam

+31 20 399 1255
secretariaat@seo.nl
www.seo.nl